

RAZISKOVALNA NALOGA

POJAVNOST IN VLOGA
ANGLEŠČINE
V JEZIKU MLADIH

Avtorici:

Pia Robida

Ana Žugelj

9. razred osnovne šole

III. OŠ Celje

Vodnikova 4

3000 Celje

Mentor:

Aleksander Verhovšek, prof.

K A Z A L O

Kazalo	2
Povzetek	3
Uvod	4
I. Teoretični del	6
Osnovni pojmi	6
II. Empirični del	13
Opredelitev teme	13
Metode dela	13
Predpostavke	15
Analiza ankete	16
Anketni vprašalnik	39
Viri	44

POVZETEK

V času, ko svet postaja, in je v večji meri že postal, globalna vas, se vedno bolj začenjamo zavedati, da imajo še prav poseben čar manj obljudeni koticiki in manj znane stvari. Seveda to ne velja za vse stvari in ena izmed izjem je tudi jezik. V slovenščini smo priča vdoru mnogih tujih besed, ki jih v večji meri prevzema mlajša generacija. Uporablja jih v svoji interesni govorici, ki jo poznamo tudi pod imenom sleng.

V tej raziskovalni nalogi govoriva ravno o njem. V prvem delu naloge ga poskušava predstaviti kot slovnično kategorijo o kateri so mnogo zapisali naši jezikoslovci. Govoriva tudi o jeziku kot živem organizmu, ki nikoli ne počiva, čeprav se včasih zgodi, da kakšen tudi umre. Drugi del raziskovalne naloge pa predstavlja rezultate ankete, ki sva jo opravili na I. gimnaziji v Celju. Zbrali sva 180 anketnih vprašalnikov, ki sva jih skrbno pregledali in jih poskušali analizirati. Spraševali sva se, kako pogoste so angleške besede v slengu dandanašnje mlajše generacije in v kolikšni meri se pojavljajo v vsakodnevnem življenju mladostnika. Po končani analizi podatkov sva ugotovili, da se pri večini najinih predpostavk nisva zmotili, čeprav sva naleteli tudi na odgovore, ki jih nisva pričakovali, oziroma sva bili mnenja, da bo število tovrstnih odgovorov manjše.

U V O D

Kot učenki 9. razreda devetletne osnovne šole sva se odločili, da bi del svojega prostega časa, ki ga sicer nikoli ni prav veliko, posvetili raziskovalnemu delu in pisanju raziskovalne naloge. Za raziskovalno nalogo sva se odločili po tehtnem premisleku in verjemite, da je bila odločitev vse prej kot lahka, vsaj kar se tiče teme, ki bi jo raziskali. Največjo težavo pri odločitvi glede teme sva imeli ravno z dejstvom, da naju zanima toliko različnih stvari, ki bi si jih želeli pobližje spoznati. Pri svojem razmišljanju pa sva se na koncu vendarle odločili za temo, ki bi nama po najinem prepričanju kar najbolj koristila in bi morda, če sva lahko tako drzni, pomagala tudi komu drugemu, najinim vrstnikom na primer, pri razumevanju kompleksnosti jezika v vseh njegovih pojavnih oblikah.

Kot predstavnici mlajše generacije se, kot mnogo drugih, vsakodnevno soočava s težavami, izzivi in vsakdanjostjo najstniškega življenja. Najstniki svoje občutke, želje, hotenja, misli in razmišljanja izražamo na različne načine, naj si bo to s pomočjo pričeske, oblačil, kozmetičnih pripomočkov, obnašanjem, glasbo in seveda govorom. Čeprav se dogaja, da večina najstnikov, vsaj ko gre za pogovor z odraslimi, raje molči, kot da bi aktivno sodelovala pri pogovoru, je vendarle bistvenega pomena kaj navsezadnje spolzi z našega jezika in kako to naši sogovorci razumejo.

V mislih imava predvsem govor mladih, ki je tako raznovrsten kot najstniki sami in ki nemalo komu povzroča marsikatero težavo pri sporazumevanju. Odločili sva se, da si malo pobližje ogledava značilnosti govorice mladih, da bi sami in s pomočjo najinega dela morda tudi drugi lažje razumeli zakaj ta govorica pač je takšna kot je. Hkrati pa sva se ob svoji odločitvi zavedali, da je govor mladih kot tak tako obširna in kompleksna tema, da bi jo le s težavo resneje predstavili v raziskovalnem delu,

zato sva se omejili le na področje uporabe angleškega jezika, oziroma besed angleškega izvora, ki predstavljajo dovršen del najstniškega sporazumevalnega koda in ki za nekatere predstavljajo največjo oviro pri sporazumevanju, za druge pa tudi veliko nevarnost, ki preži tako na mlade, kot tudi vse druge govorce slovenskega – ali katerega koli drugega – jezika.

I. TEORETIČNI DEL

OSNOVNI POJMI

Na naslednjih nekaj straneh bi želeli podrobneje spregovoriti in predstaviti nekaj osnovnih strokovnih pojmov, s kateri sva se srečali med najinim raziskovalnim delom, in ki po mnenju obeh predstavljajo ključ do poznavanja in razumevanja teme, ki jo v najini raziskovalni nalogi želiva predstaviti.

Pri raziskovanju teh pojmov sva se opirali na knjižne vire, ki so nama bili na voljo in tudi nekatere druge raziskovalne naloge, ki so se prav tako ukvarjale s podobno tematiko.

JEZIK KOT ŽIV ORGANIZEM

Na tem svetu živi več različnih narodov in v vsakem narodu živi drugačen jezik. Večji kot je narod, več ljudi govori in pozna ta jezik, ter je v tesnem odnosu z njim. Jeziki med seboj vplivajo eden na drugega. Ta vpliv se prenaša iz kulturno močnejšega jezika na kulturno šibkejši jezik. Prevlada in najbolj pospešeno prehajanje ima tisti jezik, katerega narod ima kulturno prevlado. Tako se izoblikuje vodilni in najvplivnejši jezik.

Vodilni jezik, ki ga za sporazumevanje uporablja največ ljudi imenujemo svetovni jezik, ki ga s tujko imenujemo tudi lingua franca. Že izraz sam nam pove, da je to nekoč bil francoski jezik, saj je veljal za zelo omikanega in je bil zaradi politične moči francoske države močno razširjen po vsem svetu. To seveda še ne pomeni, da je večina prebivalcev sveta uporabljala francoski jezik, saj temu ni nikoli bilo tako. To pomeni le, da je francoščino uporabljal tisti del prebivalstva, ki je veljal za izobraženega, svetovljanskega in tudi vplivnega. Tudi dandanes je jezik, ki ga uporablja kar petnajst odstotkov svetovnega prebivalstva drugačen, kot tisti, ki ga za medsebojno sporazumevanje izven meja svoje države uporablja večina ljudi. Če se s petnajstimi odstotki svetovnega prebivalstva lahko pohvali mandarinščina, jo s svojimi pet in pol odstotki svetovnega prebivalstva zlahka porazi angleščina, ker ji je uspelo to, kar bi si verjetno želel vsak človek za svoj materni jezik. Ta jezik uporabljajo namreč še milijoni ljudi izven meja, kjer je angleščina doma, saj je postala sredstvo za komuniciranje v vseh kotičkih sveta, pa čeprav še tako odročnih.

Angleščina je s to prevlado dosegla nastanek skupne točke sporazumevanja h kateri se zatečemo, ko s svojim maternim jezikom ne uspemo vzpostaviti komunikacije z osebo, ki ne živi na govornem področju slovenskega jezika, oziroma ga ne govori aktivno. Ker angleški jezik govorijo ljudje iz vseh kontinentov, se ga želi naučiti in

živeti z njim veliko mladih kot tudi malce starejših ljudi po celem svetu. Želja naučiti se vodilni svetovni jezik izhaja iz dejstva, da z poznavanjem tega jezika lažje dobiš zaposlitev v tujini, pripomoreš k svoji splošni razgledanosti, izboljšaš si možnosti za osebno rast in sposobnost, da svoje ideje predstaviš tudi drugim, ki jim drugače morda – kakor tragično se to nemara sliši – niti ne bi bili pripravljene prisluhnuti.

S prevlado angleško govorečih ljudi izumira pomembnost in poznavanje manjših jezikov. Posledica teh izumiranj je manjša prepoznavnost naroda po svetu, ali celo nevednost o njegovem obstoju. To izumiranje je bilo najbolj pospešeno v preteklosti, dandanes pa ti jeziki, ki so se ohranili tudi obstajajo in se razvijajo, saj tudi svet spoznava, da je vsak jezik, naj si bo še tako majhen, zelo pomemben in bi ga bilo škoda prepustiti propadu ali jezikovni smrti, kot temu pravijo drugače.

Prav takšen jezik je tudi naš materni jezik – slovenščina, ki je jezik zelo majhnega števila ljudi. Zgodovina našega jezika je zelo pestra in hkrati zelo pomembna za naš narod. Največja nevarnost za izginotje naše materinščine so bile vojne in nadvlada vsake tuje države na našem prostoru. Poleg sporazumevalne moči, so politiki kmalu ugotovili, ima jezik še politično moč, ki je lahko huda ovira pri podjarmljenju nekega naroda. Ne gre se torej čuditi, da je Hitler o naši državi nekoč dejal, da jo morajo narediti spet nemško, pri čemer bi tudi jezik odigral vidno vlogo. Nad slovenskim jezikom sta v preteklosti že prevladala nemščina in srbohrvaščina, a smo se obema uspeli pravočasno upreti, da lahko danes uporabljamo svoj lasten jezik. Ravno zato pa smo lahko tudi zelo žalostni, da se nekateri govorci slovenskega jezika, v mislih imava zamejske Slovence, na določenih območjih na žalost še vedno borijo z nepriznavanjem našega jezika.

ZVRSTI JEZIKA

" Kadar nekomu rečemo, da govori slovensko, hočemo s tem povedati, da govori poseben, samosvoj jezik, ki ga je treba ločiti od drugih, npr. hrvaškega, italijanskega, angleškega ipd. Pri tem je vseeno, ali govori npr. knjižno ali v katerem narečju, ali govori praktično sporazumevalno ali strokovno." (Toporišič 1984 : 10)

Poznamo več osnovnih zvrsti našega jezika. Ena teh zvrsti, ki sva se ji zaradi potreb raziskovalne naloge in najinega dela še posebej posvetili, je socialna zvrst jezika. Ta se deli na knjižni jezik(zborni, splošni pogovorni), narečja (vaška in mestna) ter pokrajinski pogovorni jezik. Pod socialne zvrsti pa spadajo tudi interesne govorice med karete sodijo sleng, žargon in argo ali latovščina.

INTERESNE GOVORICE

" Interesne govorice so modifikacije osnovnih socialnih zvrsti, in sicer z besedjem, frazeologemi in sploh z izraznimi načini, značilnimi za posamezne ožje interesne skupnosti: za pripadnike istega poklicnega področja ali kakšne drugačne združbe, npr. šolske, mladinske, gangsterske, rokovnjaške ipd. " (Toporišič 1984 : 21)

Med le – te govorice uvrščamo tako imenovane: sleng, žargon in argo. Žargon in argo sta najmanj raziskana prav zato, saj te govorice uporablja najmanjši procent ljudi. Sleng pa kar blesti v podatkih in ga uporablja mladina po vseh govorečih deželah in kot tak predstavlja osnovo najine raziskovalne naloge. Dovolite, da vam ga v nadaljevanju malo pobližje predstaviva.

SLENG

Predvsem mladi imajo svoj jezik, ki ga tvorijo igrivi izrazi in se zelo hitro spreminja. Ta jezik štejemo med sleng.

" Za sleng je značilna nenavadnost, prisrčnost izražanja, zlasti v poimenovanju predmetnosti, ki ves čas skuša zajeti z za slengovsko skupnost aktualne strani. " (Toporišič 1984 : 21).

Mladi ob tem želijo povedati nekaj na nov, a presenetljiv način. Veliko slengovskih besed je prevzetih iz tujih jezikov in ohranijo ali spremenijo svoj pomen. Prevzete so predvsem iz angleščine, kot najbolj popularnega jezika in iz jezikov sosednih držav.

Slenge delimo na:

- otroški sleng
- mladostniški sleng
- družinski sleng.

Me dve se bova osredotočili le na mladostniški sleng. Prav ta sleng je deležen največ očitkov odraslih, zaradi njegove navidezne vulgarnosti in grobosti. Sleng se začne pri mladostnikih uporabljati v najstniških letih, to je med 11 in 19 letom. Starostna meja, ko mladostnik začne uporabljati slengovske izraze pa se iz leta v leto znižuje. Večina odraslih si slengovskih besed nikoli ne upa izgovoriti v družbi, razen v krogu najbližjih ljudi, med katerimi so tudi mladi, ki pa so jim te besede nekaj vsakdanjega. Večina odraslih prav tako ne razume kako lahko mladostniki brez kakršnih koli zadržkov te besede uporabljajo v družbi, saj je za mladostniški sleng značilna močna uporaba vulgarizmov, obcestnega besedja in barbarizmov. Na podlagi vsega povedanega pridejo starejše generacije nemalokrat do spoznanja, da nič več ne razumejo slenga mladih. Vsakodnevno se najde kakšna nova slengovska beseda, ki ima spremenjen pomen in je nedostopna starejšim, a le-to daje mladim nekakšen

občutek varnosti, da imajo nekakšno zaščito pred njimi, oviro, ki jim je ne bo uspelo preskočiti.

Med zvrsti slenga uvrščamo tudi internetni sleng, ki se je razvil in se uporablja na internetu. To so večinoma kratice, ki se uporabljajo v klepetalnicah na internetu in zadnje čase zelo pospešeno pri pošiljanju kratkih sporočil SMS. V reviji Mladina so v osemnajsti številki letnika 2001 internetnemu slengu posvetili kar nekaj strani, na katerih so spregovorili o rabi slenga na medmrežju in kar je še pomembnejše, sestavili so tudi slovarček nekaterih izrazov, ki je tudi nama bil v veliko pomoč pri razumevanju nekaterih besed.

Sami se ne želiva toliko posvetiti besedam, ki jih mladostniki uporabljajo (misliiva seveda na besede, ki tako ali drugače izvirajo iz angleškega jezika), temveč bi rade поближе predstavile tudi nekaj izvenjezikovnih okoliščin, za katere se bo, upava, izkazalo, da so prav tako pomembne za razumevanje govorice mladih in bodo vsaj delno odgovorile na vprašanje, zakaj so mladostnikom tujke rabljene v slengu tako privlačne.

V Mladininem članku je bilo nakazano, da imajo predvsem starejši ljudje težave pri razumevanju mladostniškega slenga, saj je osnovan na poznavanju mladostniške kulture, pop kulture, različnih tehnoloških novostih in drugih novitetah. Iz tega lahko sklepamo, da različne skupine govorcev jezika neenakomerno prispevajo k spreminjanju le-tega in se na te spremembe tudi različno hitro odzivajo. Za sleng velja, da se zelo hitro spreminja in prilagaja trenutnim trendom, ki jim sledijo njegovi govorcev, zato bi si na tem mestu upali celo trditi, da lahko dokaj pomembno vpliva na razvoj jezika samega. Primer za to sva našli v nemškem jeziku, kjer za mobilni telefon večina ljudi uporablja besedo »Handy«. Gre za besedo, ki ni prevzeta iz angleščine, saj jo v angleškem jeziku srečamo le v vlogi pridevniške besede, ne pa tudi samostalniške (kot samostalniček se nanaša na priznanega ameriškega glasbenika in

skladatelja Williama Christopherja iz začetka dvajsetega stoletja). Vendarle pa so ji nemški mladostniki za svoje potrebe pripisali obstoječ pomen, ki je s časom prerasel meje slengovskega sporazumevanja in dandanes predstavlja splošno priznano in uporabno besedo, katere pomen ali raba nista več sporna.

Tovrstne primere je moč najti tudi v drugih jezikih, a najin namen s tem primerom ni bil pokazati, da slengu občasno uspe preskočiti ovire interesne govorice, ki je omejena na določeno skupino ljudi, in s svojimi besedami prodreti celo v sam knjižni jezik nekega naroda, temveč sva želeli opozoriti na dejstvo, da so pred jeziki sveta novi izzivi, eden izmed teh pa je tudi sleng. Slengu je namreč uspelo nekaj, kar je v preteklosti uspevalo jezikom šele, ko so se govorniki le-teh fizično naselili na govornem področju drugega naroda in si poskušali podjarmljen narod podrediti tudi na področju jezika. Z vsiljevanjem svojih jezikovnih norm so zavojevalci načrtno šibili samobitnost jezika poražencev, ki so hočeš ali nočeš v svoj jezik vključevali tujke in izraze, ki bi drugače le stežka prešli v vsesplošno jezikovno rabo. Zaradi možnosti, ki nam jih dandanes ponuja sodobna komunikacija, pa dejanski fizični stik dveh jezikov ni več potreben, saj je vpliv enega jezika na drugega vrši tudi v virtualnem prostoru. Za prevzem določene besede je potreben le manjkajoči izraz, ki ga manjšinski jezik še nima (tehnične novosti), neustreznost obstoječega izraza ali preprosto le želja po drugačnosti, nevsakdanjosti. Sleng je torej dobil moč, ki je do nedavnega še ni imel, saj se lahko širi neomejeno in nenadzorovano ter na način, ki ga ni mogoče preprečiti.

II. EMPIRIČNI DEL

OPREDELITEV RAZISKOVANE TEME

Kot sva že omenili, sva si kot temo svojega raziskovalnega dela zastavili jezik mladih, ki ga poznamo kot sleng, oziroma bolj natančno, vlogo ki jo v slengu igra angleščina. Osredotočili sva se na pogostost pojavljanja in rabo angleških besed v mladostniški govorici. Za raziskovanje anglicizmov sva se odločili ravno zaradi njihove razširjenosti v njej. Toliko jih je po najinem mnenju ravno zaradi dejstva, ker nekatere prevzete besede iz angleškega jezika obdržijo svoj prvotni pomen, spet druge pa ga zamenjajo ali vsaj deloma spremenijo. Raziskovalno delo nama je postalo izziv in zelo zanimivo, ker sva med potekom raziskovanja spoznavali prvoten pomen nekaterih angleških besed in bili hkrati zelo presenečeni, ko sva videli slovenski preneseni pomen v mladostniški govorici.

METODE DELA

Na podlagi vseh zbranih podatkov, sva se odločili, da bova kot metodo dela uporabili anketne vprašalnike. Vprašanja sva sestavili v skladu z najinimi željami, znanjem in nasvetih, ki sva jih dobili s strani mentorja. Navsezadnje sva vendarle dosegli zajeten izkupiček raznolikih vprašanj, za katere sva upali, da nama bodo v pomoč pri poglobljenem raziskovanju zadanega problema. Proučiti sva hoteli uporabo slenga med srednješolsko gimnazijsko populacijo, saj je zaradi svojega poznavanja obeh jezikov, tako slovenskega kot tudi angleškega in zaradi svoje starosti kar najprimernejša za raziskovanje. Še preden sva izbrali svojo ciljno skupino in preden sva sestavili vprašalnik, ki bi nama pripomogel k boljšemu razumevanju

zadanega problema, sva si poskušali postaviti hipoteze, ki pričajo o najinih pričakovanjih, ki vam jih predstavlja v nadaljevanju.

Anketne vprašalnike sva odnesli na I. gimnazijo v Celju, kjer sva anketirali 200 učencev prvih, drugih in četrth letnikov. Za prvi in četrti letnik sva se odločili, ker naju je zanimalo, ali se s starostjo uporaba slengizmov zmanjšuje in ali z leti mladostniki začnejo uporabljati izraze, ki so manj vulgarni in predstavljajo besede, ki bi jih pričakovali od zrelejših in bolj izobraženih oseb. Zanimal naju je tudi sam razkorak med obema generacijama dijakov, saj so se dijaki prvih letnikov šele pred kratkim podali na novo izobraževalno pot in so kot takšni zelo dovzetni za različne vplive iz svojega novega okolja. Pri dijakih četrth letnikov pa gre pričakovati, da kot najstarejši in najzrelejši predstavniki dijakov vsaj delno krojijo življenje na svoji šoli, pri čemer jezik ni izvzet. Hkrati pa so tudi četrtošolci v položaju, ki so mu priča predstavniki prvih letnikov, saj se bodo tudi sami kmalu podali na pot v neznano. Za dijake drugih letnikov sva se odločili predvsem zato, ker naju je zanimalo kako je prvo leto srednješolskega izobraževanja vplivalo na njihovo govorico in rabo angleških besed v njej. Pretali so prvih nekaj preizkušenj, pridobili nova znanja in zanimalo naju je, ali bo mogoče opaziti že kakšno razliko med njimi in predstavniki prvih letnikov.

Pri razdeljevanju in reševanju anketnih vprašalnikov so nama v veliko pomoč bili profesorji na I. gimnaziji v Celju, za kar se jima še enkrat najlepše zahvaljujema. Z mentorjevo pomočjo sva se lotili analize anketnih vprašalnikov, katerih rezultate vam želiva tudi predstaviti.

PREDPOSTAVKE

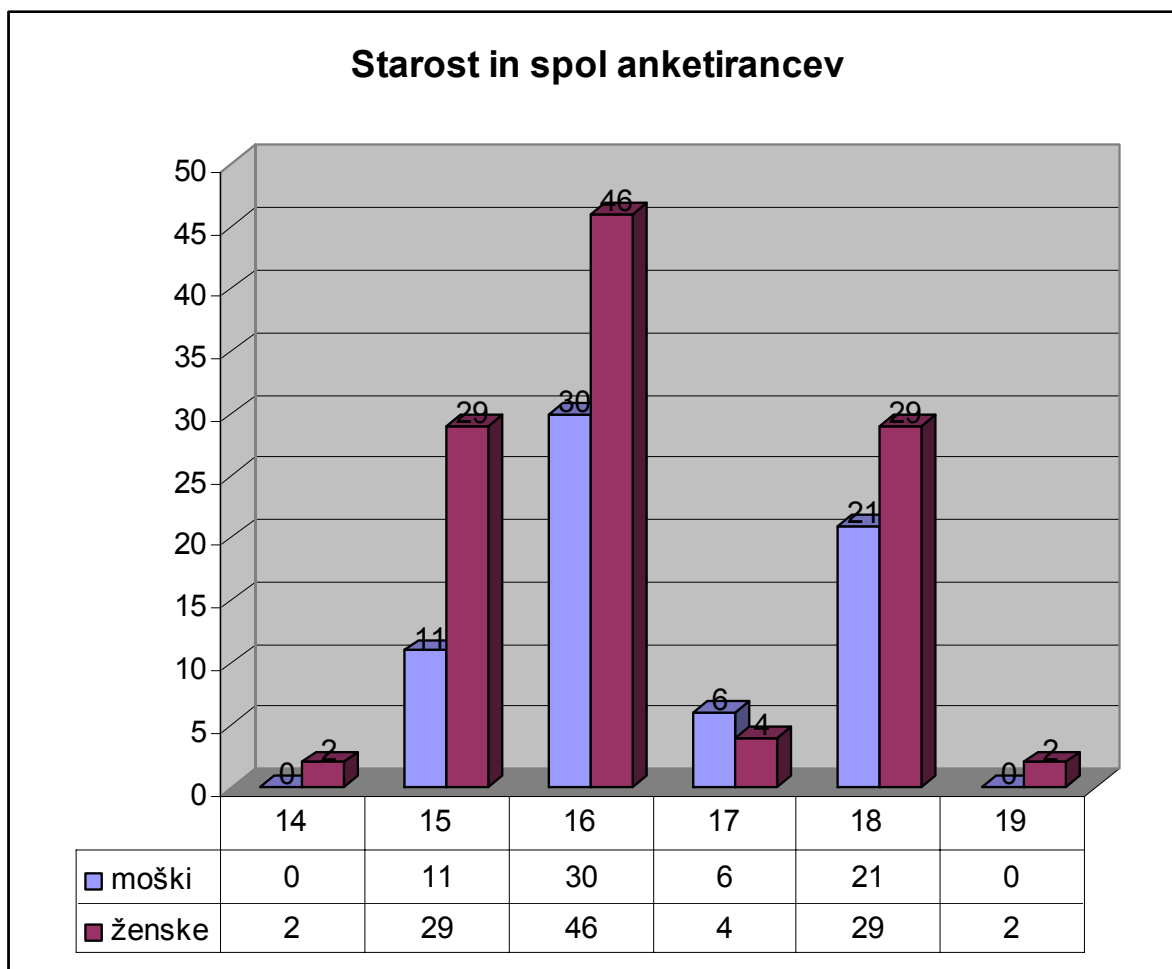
Glede na temo in ciljno populacijo, ki sva se jo odločili raziskati, sva pripravili tudi nekaj glavnih predpostavk, za katere upava, da se bodo v teku raziskave izkazale za pravilne ali vsaj deloma pravilne. Najine domneve so osnovane na lastnem razmišljanju in so posledice nekaterih logičnih zaključkov, do katerih sva se po posvetu z najinim mentorjem dokopali. V kolikšni meri pa se bodo na koncu najine analize dejansko izkazale za pravilne, pa je na tem mestu še prehitro trditi.

Sva mnenja, da:

- bodo dijaki, ki se angleškega jezika učijo že dlje časa, le-tega uporabljali pogosteje in ob več priložnostih od vrstnikov, ki imajo manj znanja na tem področju
- večina dijakov uporablja angleške izraze v pogovoru z vrstniki
- se je večina dijakov angleškega jezika učila le v šoli
- bo večina angleščino videla kot zelo uporabno in pomembno stvar za njihovo prihodnost
- bo večina anketiranih dijakov kot besede, ki jih uporabljajo navajala zelo znane in razširjene fraze, kot sta »full« in »cool«, manj pa bo izrazov, ki zaenkrat še niso tako pogosti med mladimi
- se večina za uporabo angleških izrazov v svojem govoru odloča zaradi socialnih prednosti tovrstnega početja (občutek večje pomembnosti, sprejetosti med vrstniki, večji prepoznavnosti med njimi)

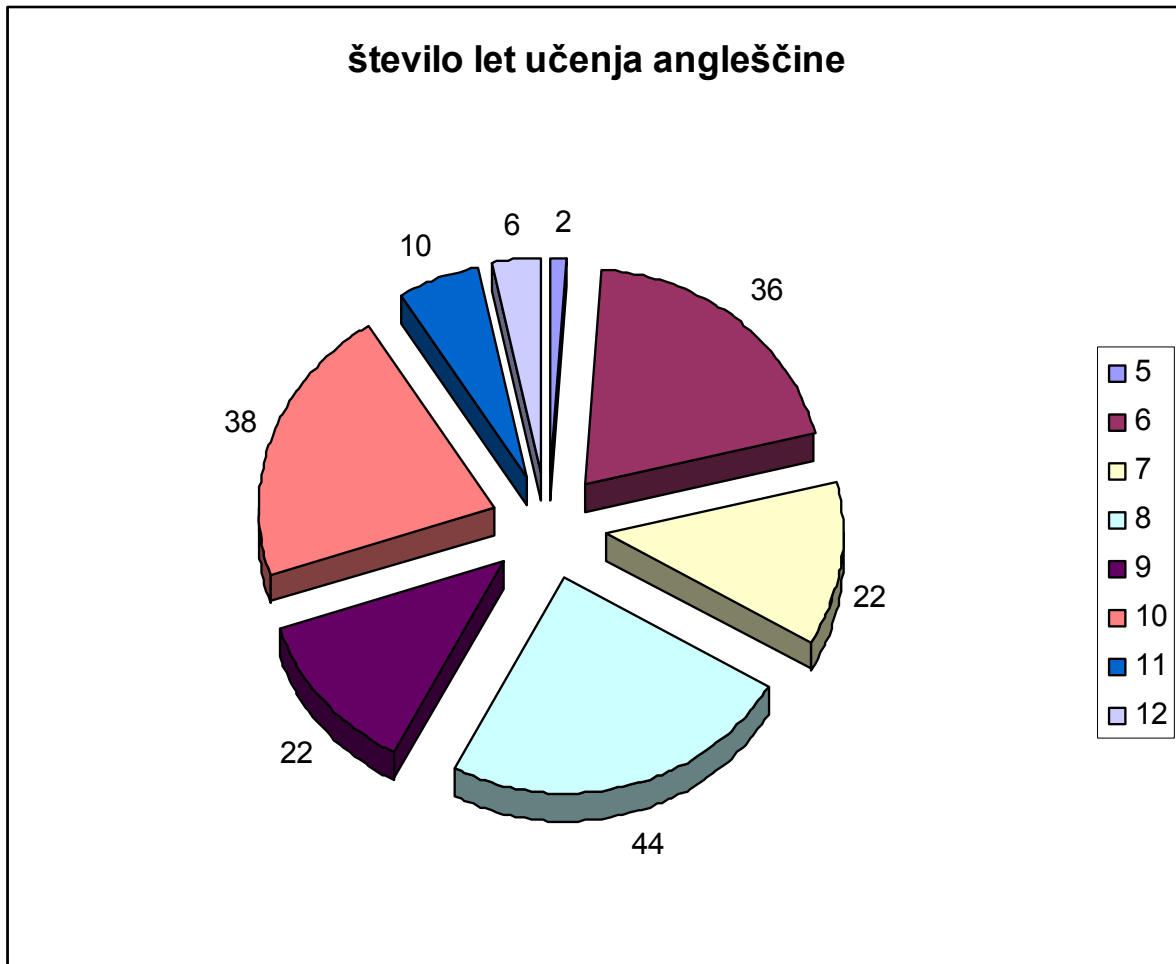
ANALIZA ANKETE

Splošni podatki

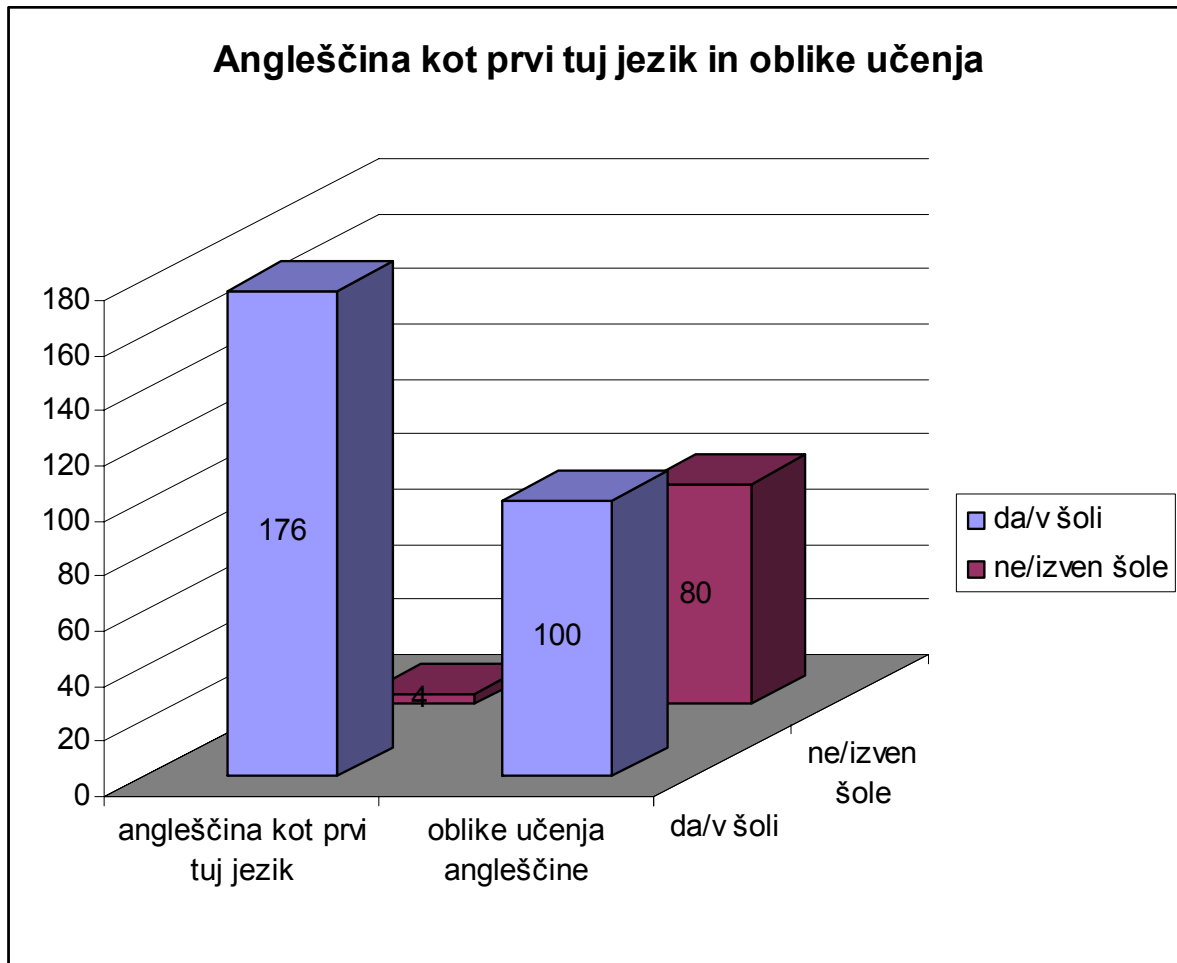
V anketni je sodelovalo 200 dijakov I. gimnazije v Celju. Od tega je bilo zadovoljivo izpolnjenih 180 anketnih vprašalnikov, saj sva jih 20 zaradi nepopolne izpolnjenosti morali izločiti. Od teh 180 dijakov je bilo 68 fantov in 112 deklic. Prevladovali so najstniki starosti 16 let, ki jih je bilo 76, sledilo jim je 50 dijakov s starostjo 18 let, nato 40 s starostjo 15 let, 10 starih 17 let ter po 2 dijaka s starostjo 14 in 19 let.

Kako dolgo se že učiš angleški jezik?

Največji delež anketirancev, to je 44 posameznikov, se angleščino uči že 8 let. Sledi 38 dijakov, ki se angleškega jezika učijo že kar 10 let, malo manj, to je 36 učencev, se jih jezika uči 6 let. 22 učencev se uči angleščine 7 let in prav toliko učencev se jezika uči 9 let. 10 dijakov se angleščine uči 11 let, 6 učencev 12 let in 2 učenca 5 let.

Ali je angleščina tvoj prvi tuj jezik?

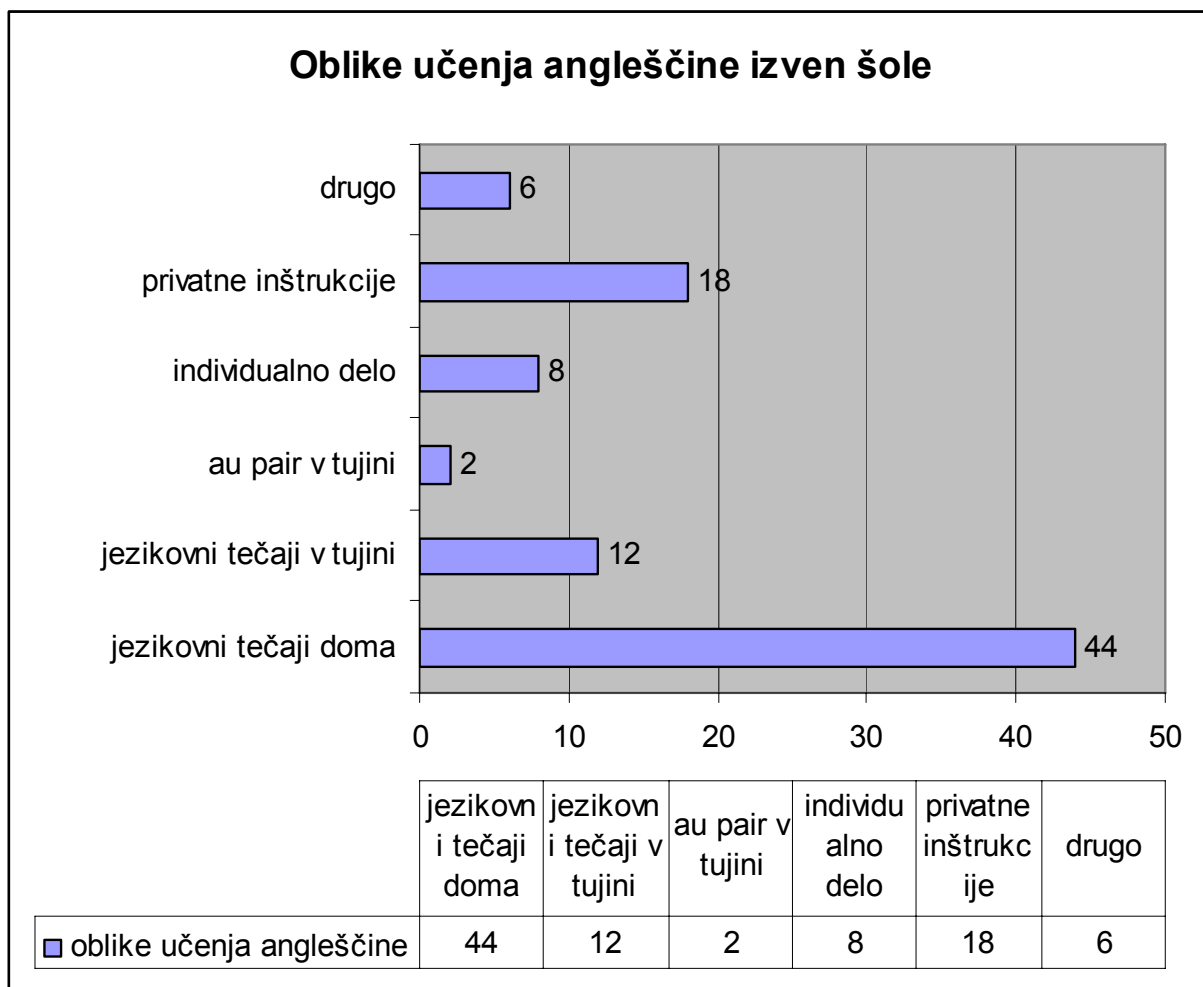
Samo 4 učenci so pri tem vprašanju odgovorili negativno, vsi ostali, in teh je 176, pa so odgovorili pritrdilno. Tak rezultat sva sicer pričakovali, vendarle pa sva vendarle bili mnenja, da bo delež dijakov in dijakinj, ki so obiskovali osnovno šolo, kjer so kot prvi tuj jezik poučevali nemščino, večji.

Si se angleščine učil/a tudi izven šole?

Pričakovali sva, da se je večina anketirancev angleščine učila tudi izven šole, a najine hipoteze niso držale. Od 180 anketiranih se jih je 80 učilo izven šole, 100 pa samo v

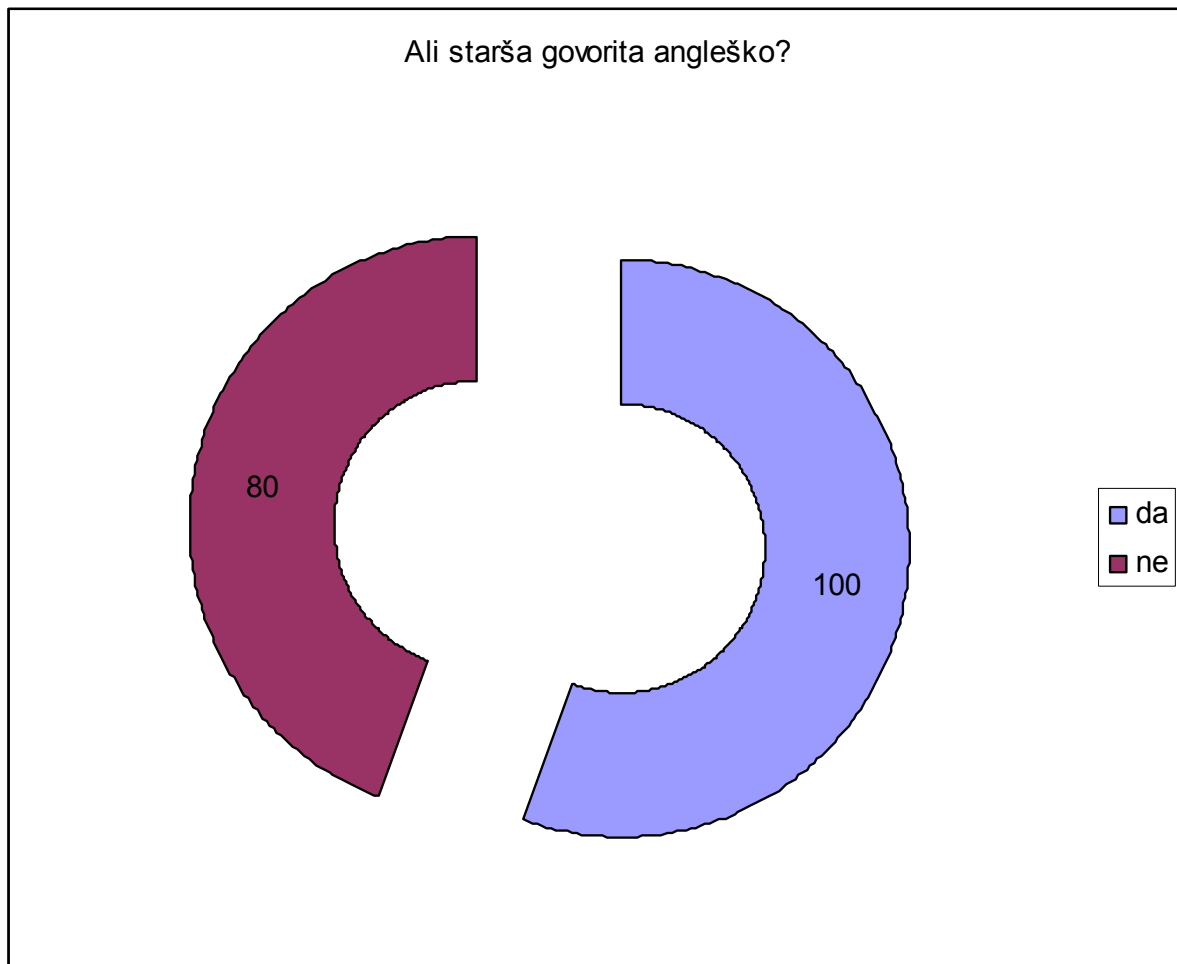
šoli. Vendarle pa gre konec koncev za skoraj polovico vse anketirane populacije, kar tudi ni zanemarljiv odstotek. Iz omenjenega sledi, da je pomembnost znanja tujega jezika dodobra prisotna med ljudmi.

Če si se, kje? (več možnih odgovorov)

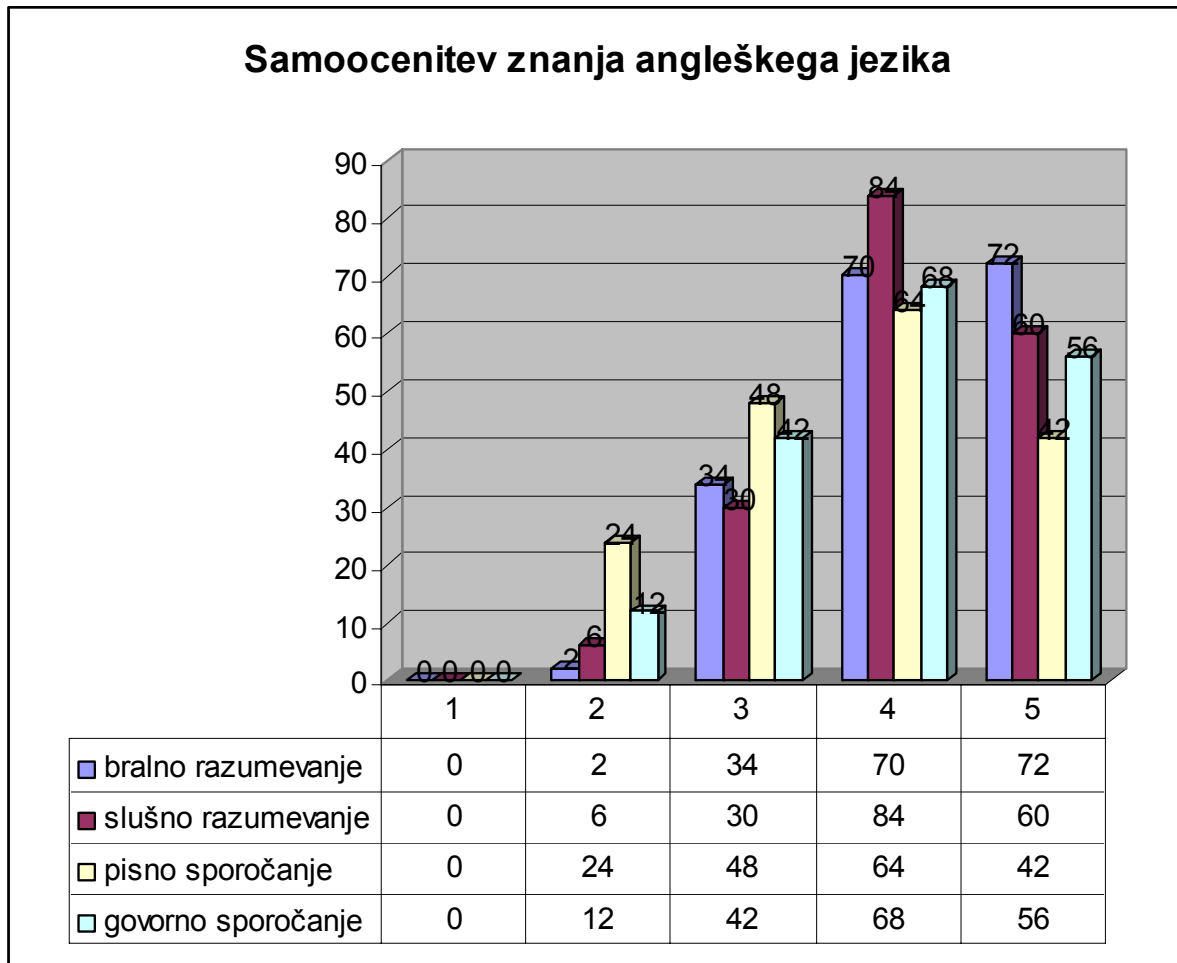
44 dijakov se je angleščine naučilo v jezikovnih tečajih doma, 18 jih je imelo privatne inštrukcije, kar navdušujočih 12 je obiskalo jezikovne tečaje v tujini, 8 je svoje znanje izpopolnjevalo s pomočjo individualnega dela, 2 med delom varuške (au pair) v tujini, še dodatna 2 v vrtcu in 4 s pomočjo televizije.

Ali tvoja starša govorita angleško?

Pri tem vprašanju so bili odgovori dokaj izenačeni, ampak pričakovali sva veliko večje število z odgovorom da. Pritrdilno je odgovorilo 100 učencev, negativno pa vsi preostali, to je 80 učencev. Zanimivo se nama je zdelo, da se je število odgovorov pri tem vprašanju povsem ujemalo z rezultati vprašanja o učenju angleškega jezika izven šolskih klopi. Število se namreč povsem ujema. Ob dodatni analizi vprašalnikov sva izvedeli, da se je večina učencev, ki ima angleško govoreče starše, tudi dodatno izpopolnjevala izven šolskega prostora.

Kako bi ocenil svoje znanje angleščine od 1 do 5?

a) bralno razumevanje: Svoje bralno razumevanje sta z oceno 2 ocenila dva učenca. Za oceno 3 se je odločilo 34 dijakov, z oceno 4 je svoje znanje ocenilo 70 dijakov, z oceno 5 pa 72 anketiranih.

b) slušno razumevanje: Največ dijakov je svoje slušno razumevanje ocenilo z oceno 4, to je 84 dijakov, nato sledi 60 učencev, ki so svoje znanje ocenili z oceno 5, 30 učencev je svojemu znanju pripisalo oceno 3, le 6 učencev pa oceno 2.

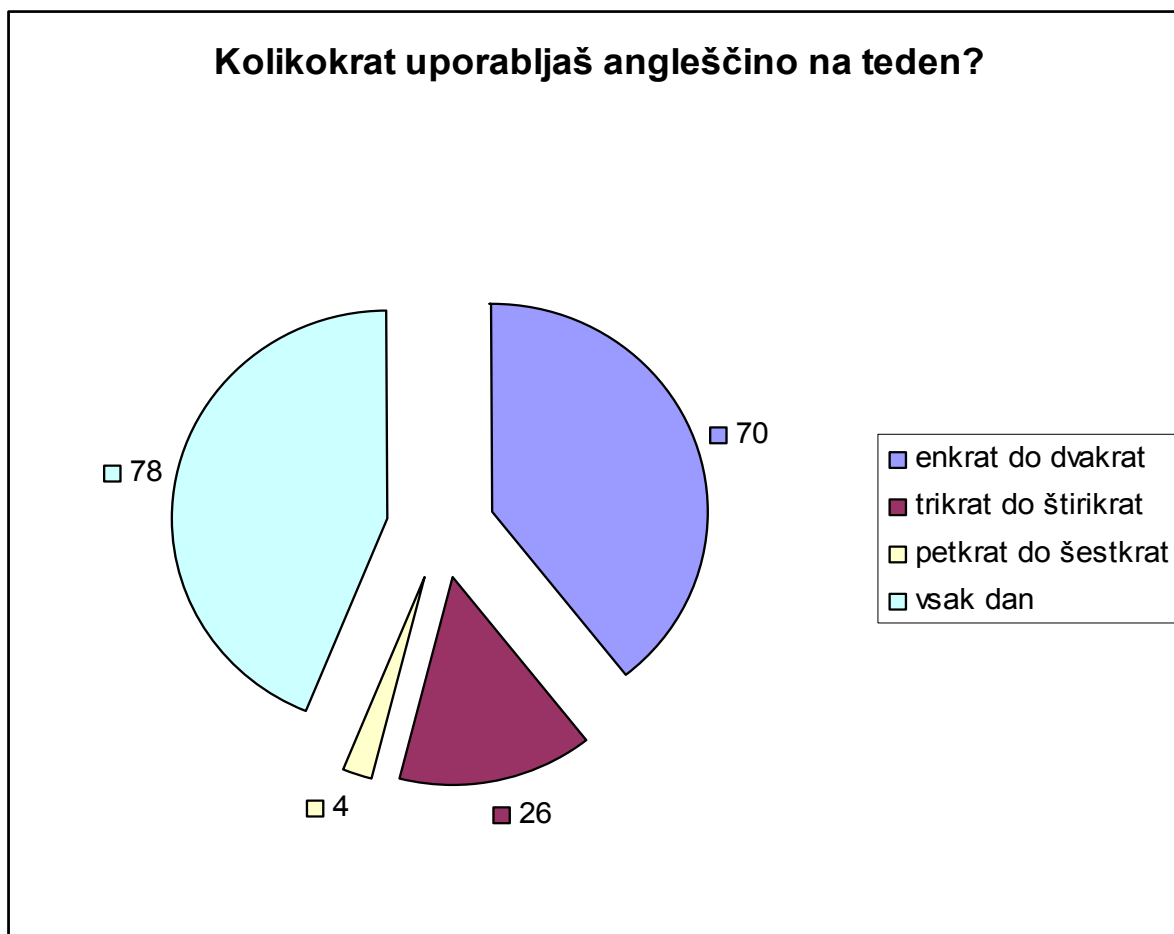
c) pisno sporočanje: Ponovno je največ učencev svoje znanje ocenilo z oceno 4, to je 64 anketiranih, a ostali so bili zelo skupaj. 42 učencev je svojemu znanju dalo oceno 5, 48 oceno 3 in 24 oceno 2.

d) govorno sporočanje: Kot v prejšnjih odgovorih, je tudi pri tem vprašanju največ dijakov odgovorilo, da svoje sporočanje ocenjujejo z oceno 4, to je kar 68 dijakov. 56 sodelujočih je svojemu znanju podelilo oceno 5, 42 oceno 3 ter 12 oceno 2.

Po pričakovanjih ni nobeden od anketiranih svoje znanje ocenil z najnižjo oceno, čeprav sva prepričani, da je med anketiranimi tudi kakšen posameznik, ki je ob koncu ocenjevalnega obdobja vendarle imel negativno oceno.

Uporaba angleščine izven šole

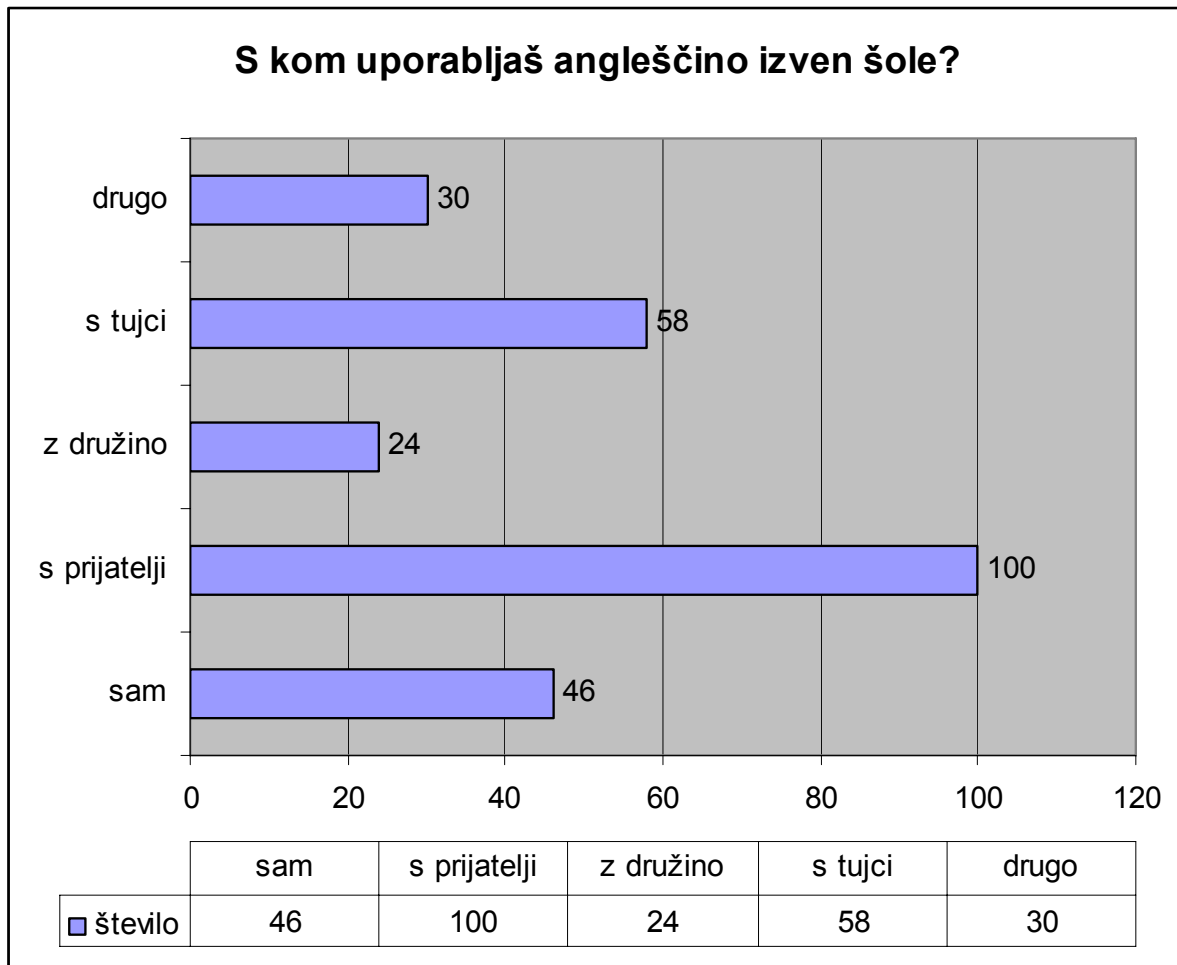
Kolikokrat tedensko uporabljaš angleščino izven šole?

Čeprav sva pričakovali, da bo zelo velik delež vprašanih odgovoril, da angleščino uporabljajo vsak dan, če ne drugače vsaj v slengu, pa so dobljeni rezultati govorili drugače. Odgovora enkrat do dvakrat tedensko in vsak dan sta bila zelo blizu, saj je prvi odgovor obkrožilo 70 učencev, drugi odgovor pa 78. Trikrat do štirikrat tedensko angleščino izven šole uporablja 26 učencev, petkrat do šestkrat pa le 4. Rezultati so naju zanimali, zato sva si ponovno natančno ogledali vse vprašalnike še enkrat in dobljene rezultate poskušali primerjati s starostjo učencev. Ugotovili sva, da je dobljeni vzorec odgovorov enakomerno porazdeljen med dijaki vseh letnikov in da

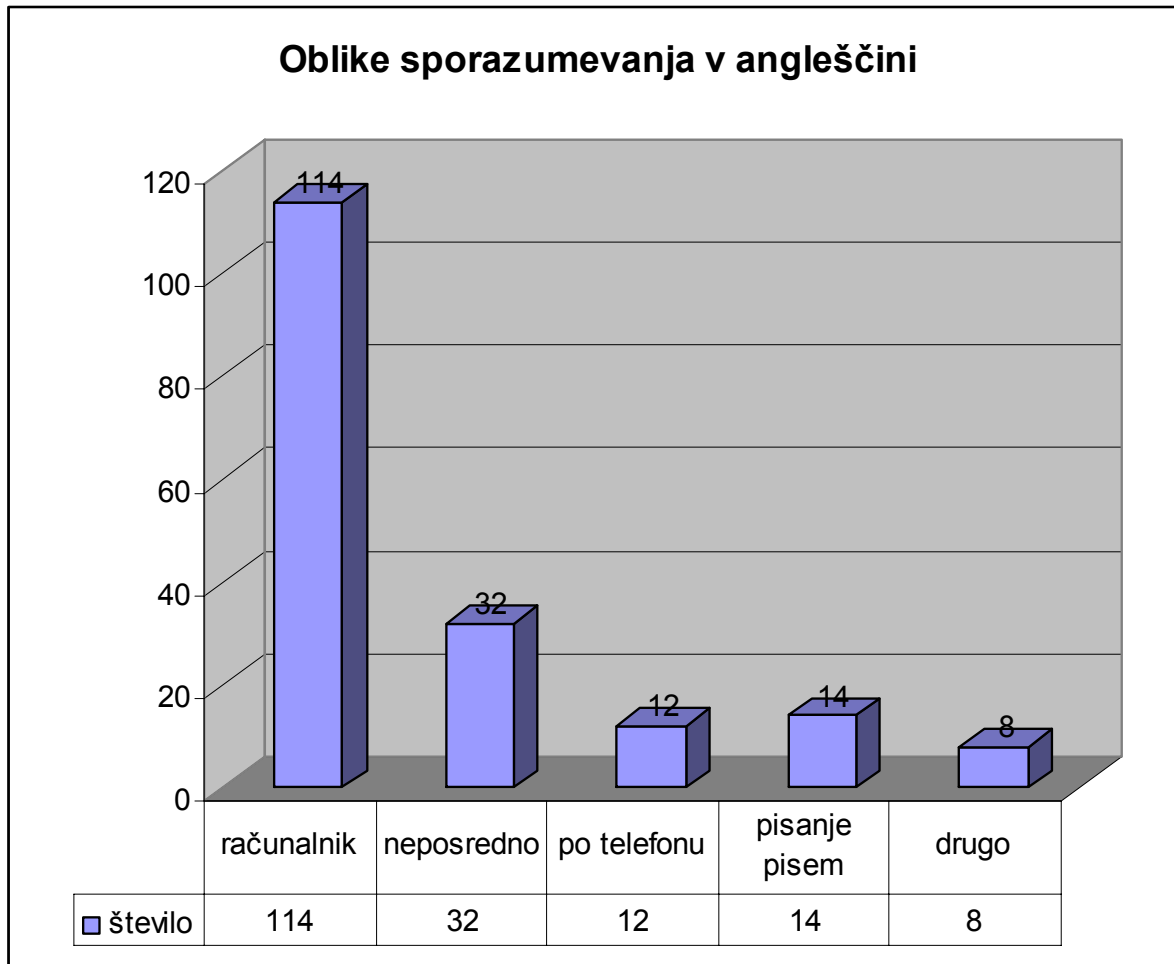
dijaki zadnjega letnika srednje šole in izstopajo po uporabi angleščine izven šole. To je bilo manjše presenečenje, saj smo skupaj z mentorjem pričakovali, da bo rezultat drugačen.

S kom si v družbi, ko uporabljaš angleščino izven šole?

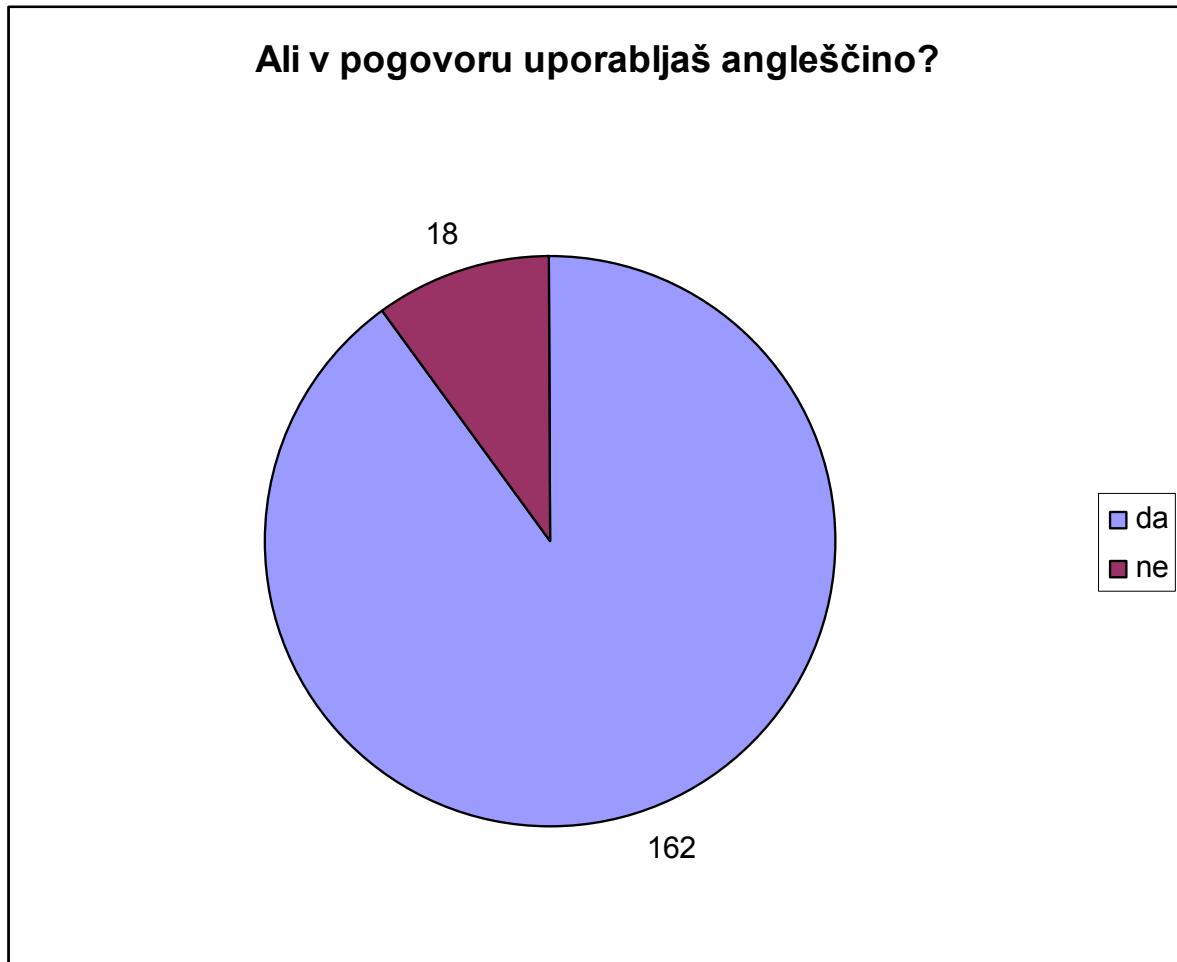
Ker angleške besede uporabljajo večinoma v slengu, to je v izrazni obliki, ki jo uporabljajo med vrstniki, je v skladu z najinimi hipotezami največji del vprašanih odgovoril s prav tem odgovorom, in sicer 100 učencev. 46 učencev uporablja angleščino, ko so sami, 24 z družino, 58 s tujci, 20 na internetu, 2 v praksi v okviru štipendije, 2 z dopisovanjem oziroma navodili, 4 na televiziji in 2 s sošolci.

Na kakšen način se sporazumevaš v angleščini?

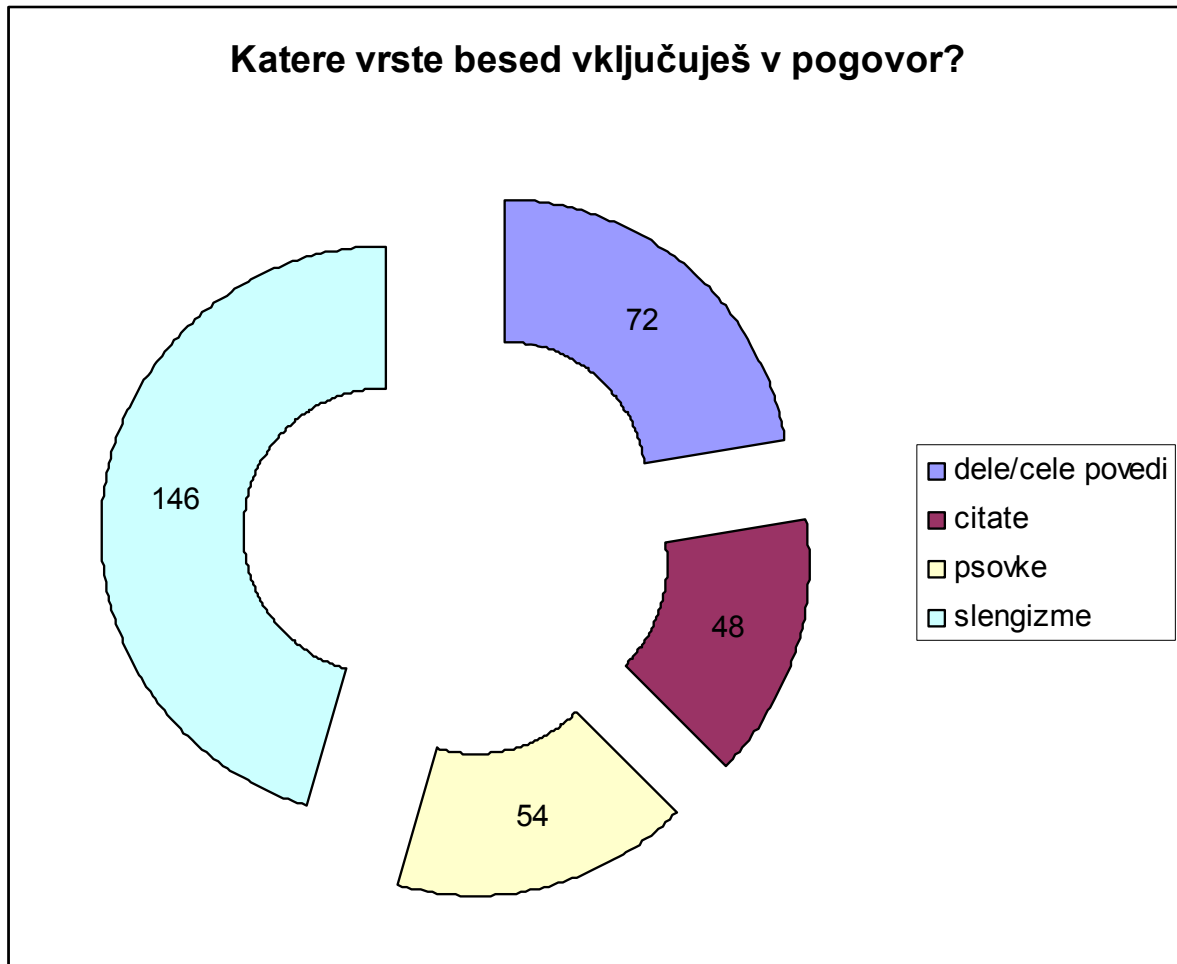
Tudi pri tem vprašanju se je najina hipoteza potrdila, saj največ dijakov angleščino uporablja s pomočjo računalnika (MSN, elektronska pošta, ipd.). Le 32 se v angleščini sporazumeva neposredno, 12 po telefonu ali mobitelu, 14 s pisanjem pisem. Nekateri pa celo prevajajo, in to kar 2. Štirje so obkrožili odgovor televizija, 2 pa tečaj.

Ali v svoj pogovor vključuješ posamezne angleške besede oz. povedi?

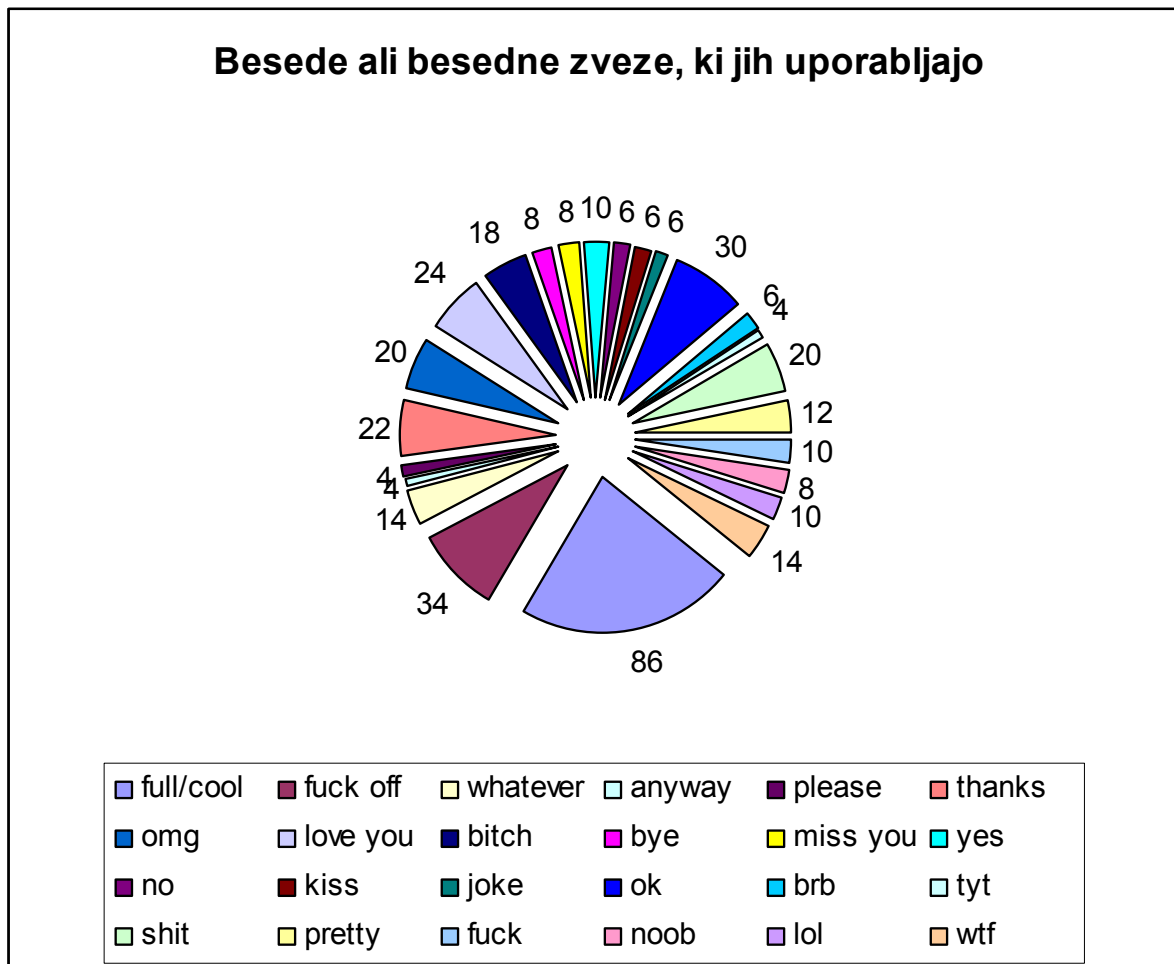
Posamezne angleške besede oz. povedi so del najstniškega slenga, tako da je najina hipoteza, da v pogovoru uporabljajo angleške besede pravilna, saj je pritrdilno na to vprašanje odgovorilo 162 in negativno le 18 dijakov.

Kakšne vrste besed vključuješ? (več možnih odgovorov)

Cilj najinega zanimanja je bil dosežen prav s tem odgovorom, saj je 146 dijakov na to vprašanje odgovorilo, da vključujejo slengizme, ki so tema najine raziskovalne naloge. Dele oz. cele angleške besede vključuje v pogovor 72 dijakov, citate 48 dijakov, psovke pa na žalost tudi kar 54 dijakov.

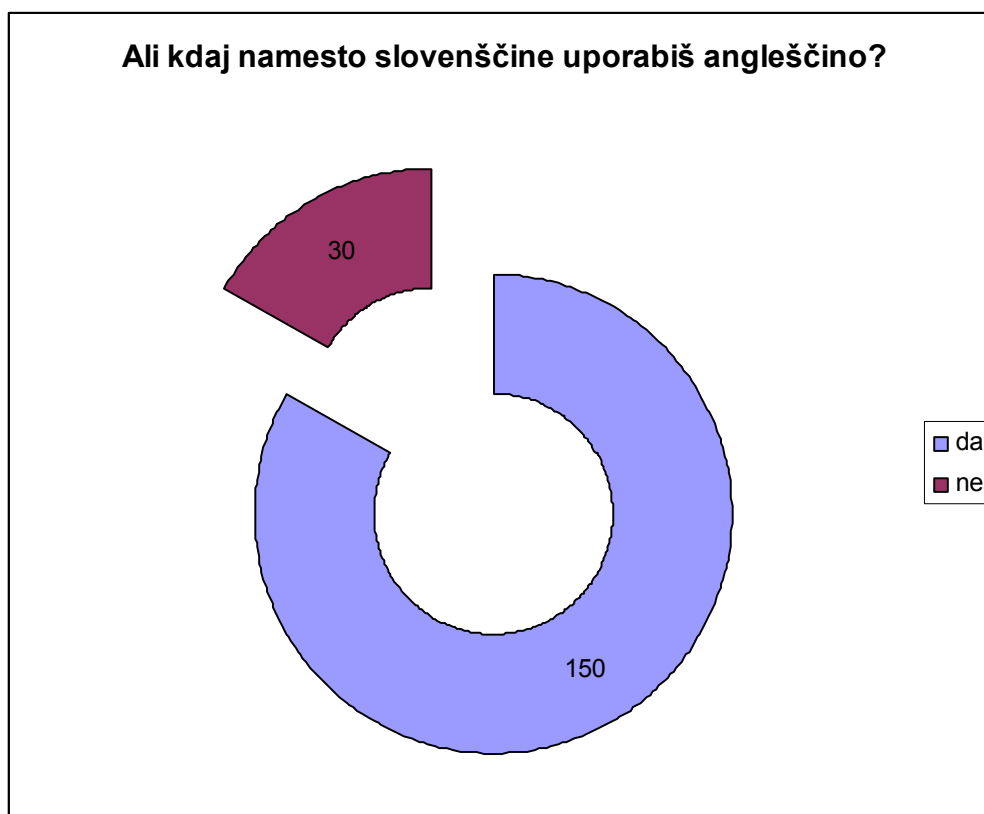
Naštej nekaj najpogostejših angleških besed, ki jih uporabljaš.

Zopet so se najina pričakovanja uresničila, saj sta najpopularnejši besedi, ki ju uporablja največji delež vprašanih, »full« in »cool«, Ti besedi uporablja 86 dijakov. Malo manj učencev uporablja besedno zvezo »fuck off«, in sicer 34 učencev. Manj uporabne besede, a še vedno med najbolj popularnimi pa so: whatever (14), anyway (4), please (4), thanks (22), omg – oh my god (20), love you (24), bitch (18), bye (8), miss you (8), yes (10), no (6), kiss (6), joke (6), ok (30), brb – be right back (6), tyt – take your time (4), shit (20), pretty (12), fuck (10), noob (8), lol – laughing out loud (10), wtf – what the fuck (14)...

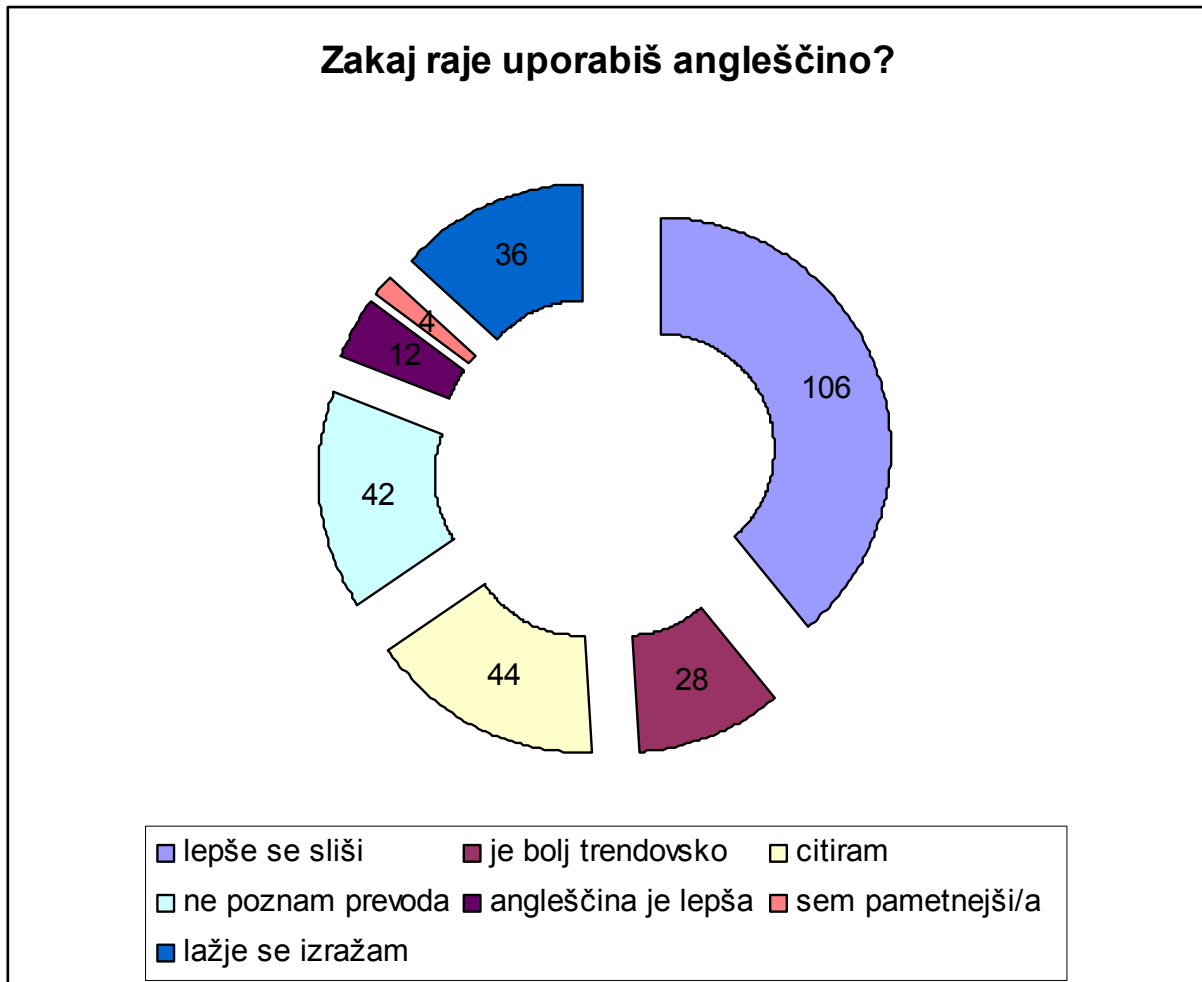
Upali sva, da bodo dijaki bolj vulgarne besede izpustili in jih ne bodo vključili v najino anketo. Po skrbnem in tehtnem premisleku in pogovoru z mentorjem sva se odločili, da tudi te besede predstaviva v tej nalogi, čeprav se osebno ne strinjava z njihovo uporabo. Meniva, da bi najino delo izgubilo nekaj verodostojnosti, če bi se odločili, da del odgovorov načrtno ne bi vključili v raziskovalno nalogo.

Ali se ti je že zgodilo, da si nekaj povedal/a v angleščini, čeprav bi to lahko storil/a v slovenščini?

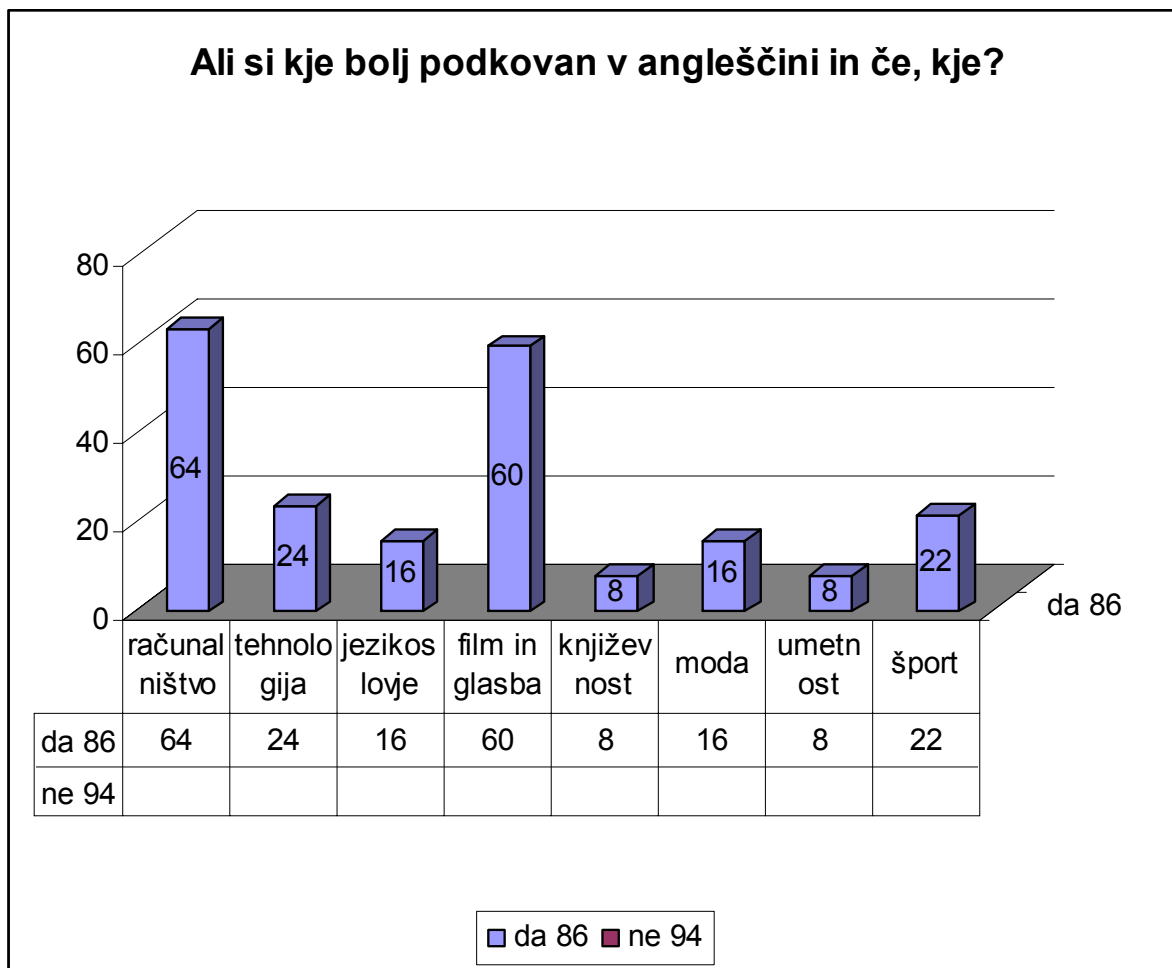
Ko mladostniki govorijo v slengu, vedo, da bi isto stvar lahko povedali tudi v slovenskem jeziku, a če bi povedali v slovenščini, to ne bi bilo tako vpadljivo. Pričakovali sva, da bo večina vprašanih na vprašanje odgovorila pritrdilno in imeli sva prav. Z odgovorom »da« je odgovorilo 150 učencev, z odgovorom »ne« pa le 30.

Če da, zakaj? (več možnih odgovorov)

Ker se v angleščini lepše sliši, je odgovorilo 106 dijakov. Da so z uporabo anglicizmov bolj trendovski, je odgovorilo 28 dijakov, da so nekaj citirali je odgovorilo 44 dijakov. Da ne poznajo ustreznega slovenskega prevoda, kar je že samo po sebi žalostno, saj bi vsak slovenski državljan moral poznati pravilen prevod v slovenščini, pa je odgovorilo 42 dijakov. 12 dijakov je mnenja, da uporabljajo angleščino raje kot slovenščino, ker je angleščina na splošno lepša, 4 so rekli, da so tako videti pametnejši. Menili so tudi, da se angleško lažje izražajo (36).

Bi si upal/a trditi, da si na določenih področjih bolj podkovan/a v angleščini kot slovenščini?

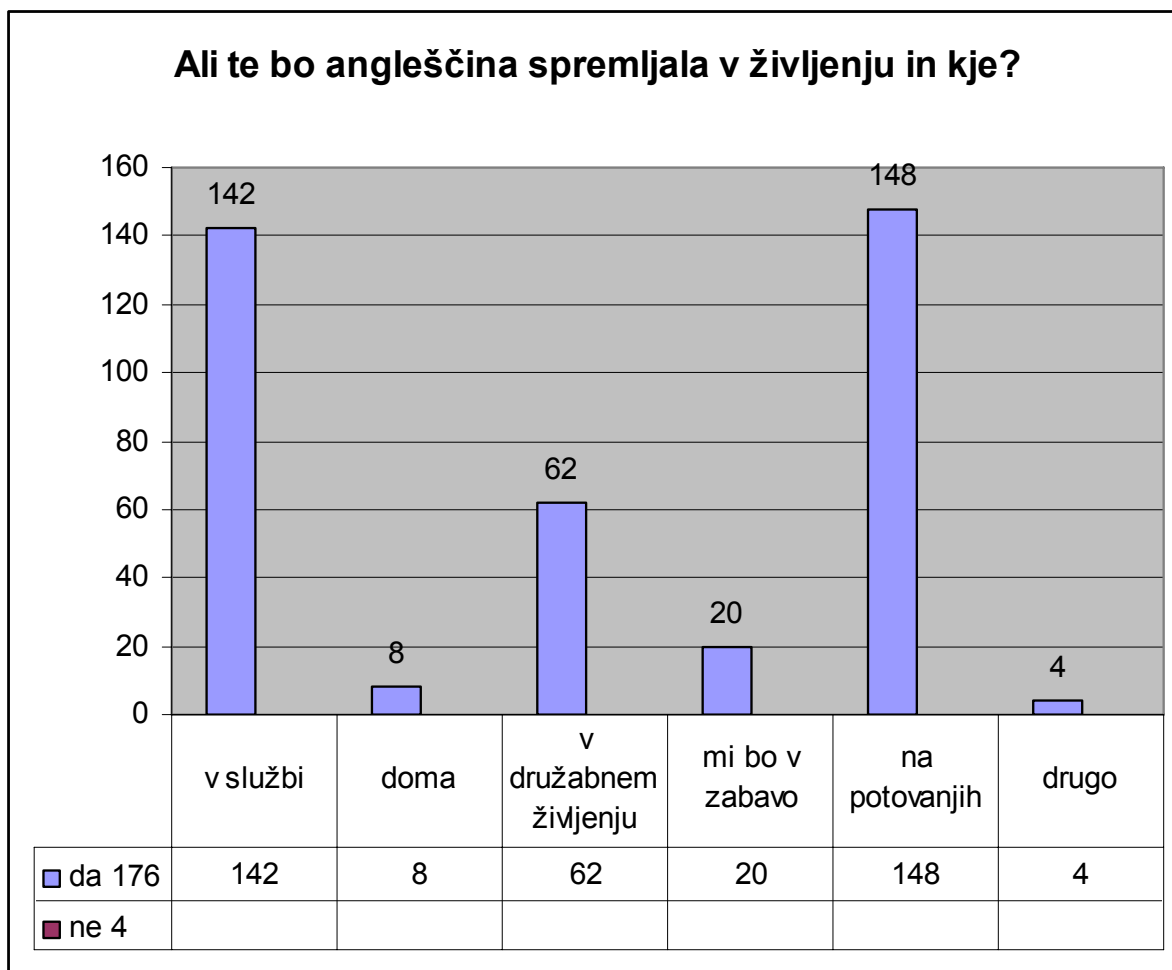
Kot pričakovano, je večji del najstnikov odgovoril, da so še vedno bolj podkovani v slovenščini, kot pa v angleščini, in sicer je 94 vprašanih odgovorilo z ne in 86 z da.

Če da, katera so ta področja? (več možnih odgovorov)

Največji procent anketirancev je odgovoril, da so bolj podkovani v angleščini kot v slovenščini v svetu računalništva (64) in v svetu filma in glasbe (60). Sledijo jim tehnologija (24), jezikoslovje (16), književnost (8), moda (16), umetnost (8) in šport (22).

Angleščina in tvoja prihodnost

Meniš, da te bo angleščina spremljala celo tvoje življenje?

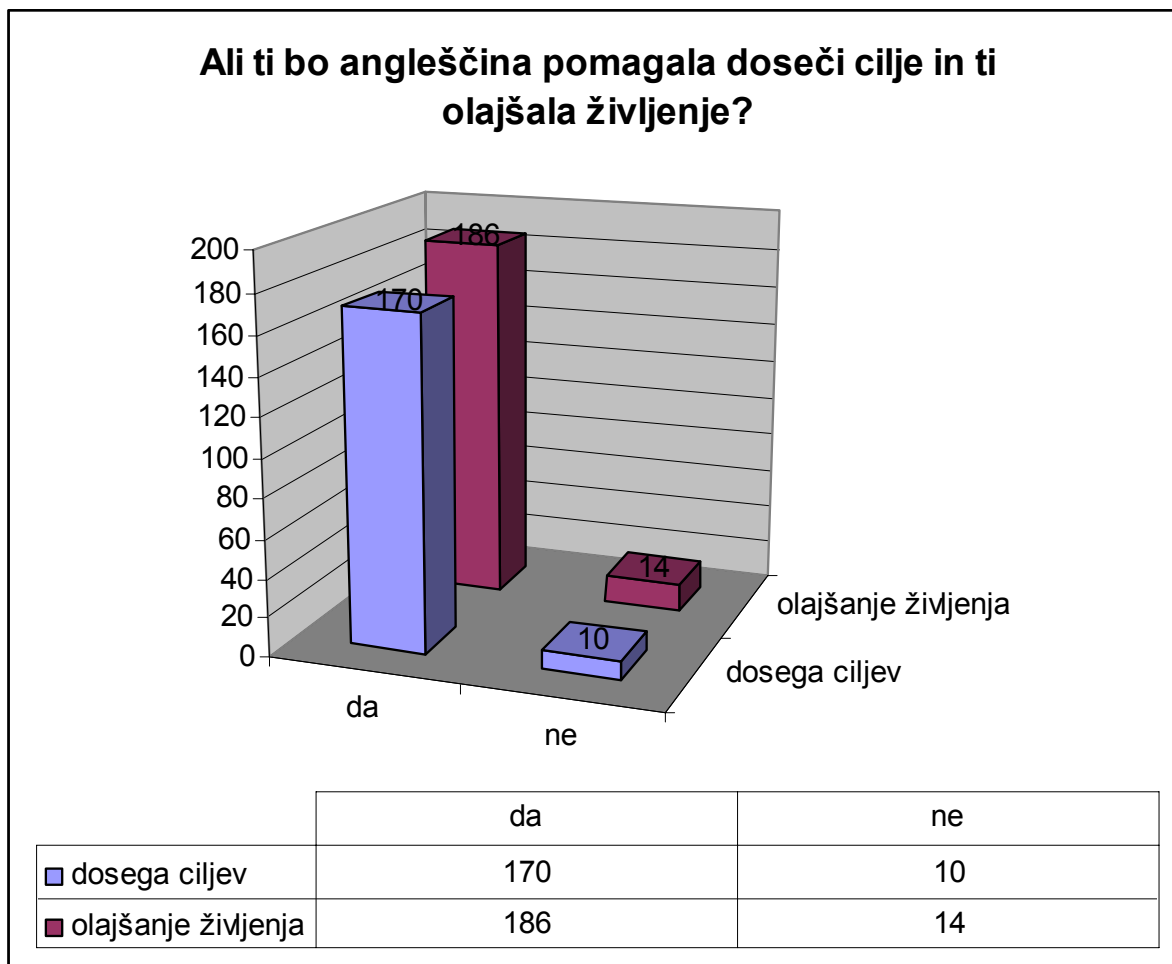

Pravilno postavljena hipoteza se je uresničila, saj so po pričakovanjih skoraj vsi vprašani odgovorili, da jih bo angleščina spremljala celo življenje (176). Samo štirje učenci so bili mnenja, da se v prihodnosti ne bodo srečevali z angleščino v vsakdanu svojega življenja.

Če da, kje? (več možnih odgovorov)

Večina najstnikov je mnenja, da jih bo angleščina v življenju spremljala v službi, morda v tujini (142) in na potovanjih v tuje države (148). Nekateri najstniki pa so mnenja, da se bodo v prihodnosti srečevali z angleščino doma v družinskem krogu. Ta odgovor je obkrožilo 8 najstnikov. 62 jih je odgovorilo, da se bodo srečevali z njo v družabnem življenju, 20 pa, da jim bo angleščina zgolj v zabavo. Dva vprašana sta odgovorila, da jima bo angleščina koristila pri branju navodil in prav tako dva, da se bosta z angleščino srečevala pri študiju.

Meniš, da ti bo angleščina pripomogla k doseganju svojih ciljev in izpolnjevanju tvojih ambicij?

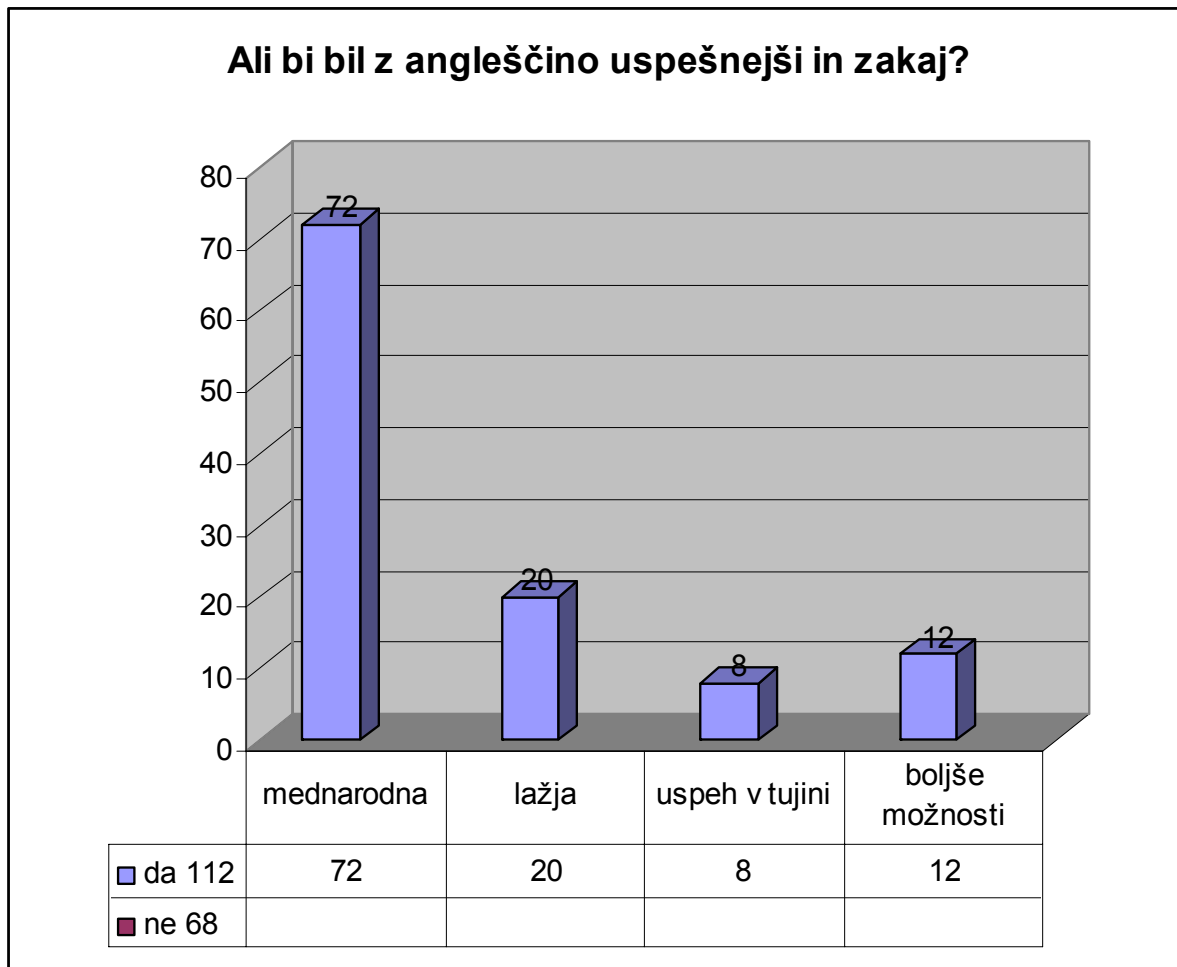

Pričakovali sva, da bo večji del najstnikov odgovoril pritrdilno, saj bo dobro znanje tujega jezika ključno za iskanje zaposlitvenih priložnosti v tujini. Najina hipoteza se je seveda uresničila, saj je 170 anketirancev odgovorilo pritrdilno, le 10 pa negativno.

Meniš, da ti bo angleščina življenje tudi olajšala?

Če se bo kdo od najstnikov želel zaposliti ali obiskovati študij v tujini, mu bo angleščina življenje vsekakor olajšala in takšnega mnenja je bilo tudi 168 vprašanih. Preostanek tega mnenja ni delil.

Misliš, da bi lahko bil bolj uspešen, če bi tvoj materni jezik bila angleščina in ne slovenščina?

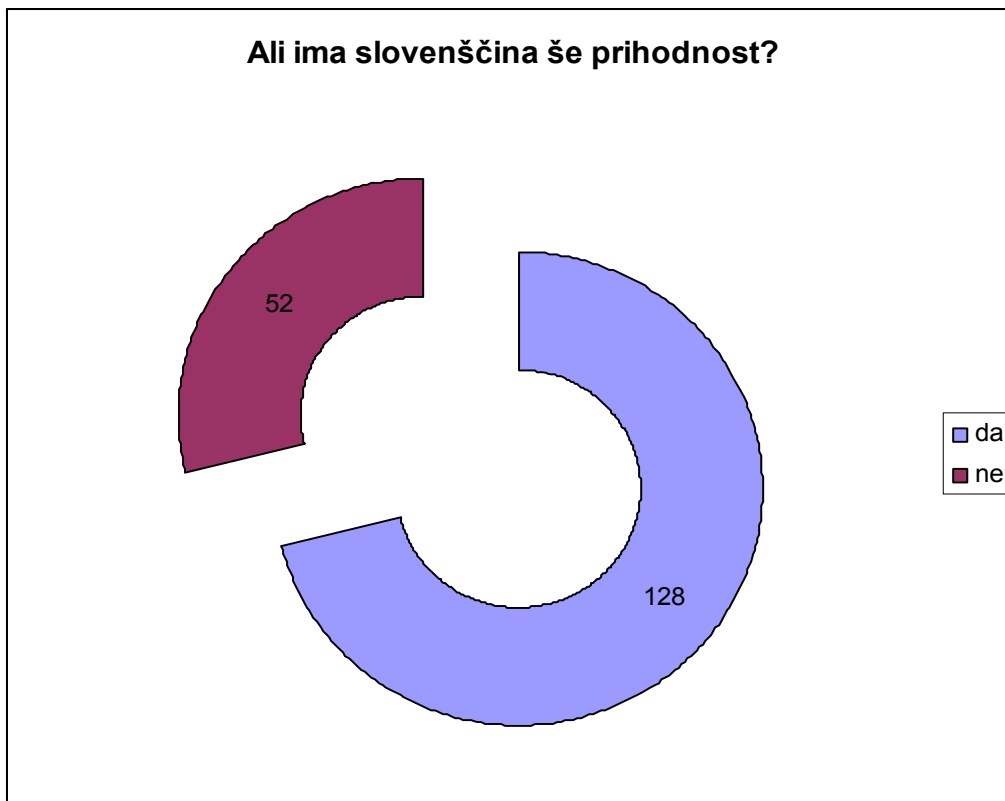
To vprašanje je bilo najbolj kočljivo, saj so nekateri mnenja, da bi se materni jezik Slovencev moral obdržati (68), drugi (112) pa, da bi bili bolj uspešni z angleščino. Pri rezultatih tega vprašanja sva se zelo zamislili, saj se je izkazalo, da dijaki o slovenščini nima najbolj pozitivnega mnenja. Ali gre to dejstvo pripisati stresom, ki jih učenci in dijaki doživljajo med poukom slovenskega jezika, ali pa gre tukaj za globlje vzroke, pa je že novo vprašanje, na katerega sami ne moreva odgovoriti.

Če da, zakaj?

Upali sva, da bodo odgovori na to vprašanje prinesli kakšen odgovor, ki se poraja iz prejšnjih rezultatov. Odgovori pa so bili naslednji: ker jo govorijo povsod (72), ker je

lažja (20), ker bi prej uspeli v tujini (8) in ker je z angleščino več možnosti za dobro izobrazbo in zaposlitev (12).

Meniš, da ima slovenščina kot jezik še prihodnost?

Pritrdilno je na to vprašanje odgovorilo 128 vprašanih, 52 pa jih je odgovorilo z odgovorom ne. Z zadnjim odgovorom so dijaki vendarle pokazali, da se tudi sami zavedajo, da bo slovenski jezik njihov jezik in da ga bodo gojili in uporabljali tudi v prihodnosti. Ti odgovori nas morda malo pomirijo, vendar pa ne gre oporekati dejstvu, da se je angleščina dodobra vpila v vsakdanjik mladega človeka in ga ne namerava kar tako zapustiti.

ZAKLJUČEK

Po končanem delu in skrbni analizi anketnih vprašalnikov, sva prišli do zaključka, da sva v večini primerov pravilno domnevali in da so se najine predpostavke izkazale za pravilne.

Menili sva, da bodo dijaki, ki se z angleškim jezikom srečujejo že dalj časa pogosteje posegali po rabi angleščine v pogovoru z vrstniki. Ta predpostavka se je za pravilno izkazala le deloma, saj je bila razlika med pogostostjo rabe pri dijakih nižjih letnikov in višjih nižja, kot sva sprva pričakovali. Vendarle pa se je izkazalo, da dijaki višjih letnikov angleščino uporabljajo pogosteje.

Prav tako sva pravilno domnevali, da večina najstnikov angleščino uporablja v pogovoru z vrstniki. Delež le-teh je 56 odstoten.

Kar zadeva učenje angleščine je bilo za pričakovati, da bo večina dijakov odgovorila, da se angleško učijo izključno v šoli. Ta hipoteza se je potrdila, saj so druge oblike učenja izven šole sorazmerno drage.

Po odgovorih sodeč velja angleščina za zelo pomemben dejavnik življenja v prihodnosti mlajše generacije. Odgovorili so namreč, da jih bo vedno spremljala in da bo sovplivala na njihov uspeh v bodoče. Vprašanja na to temo se ponašajo z vrednostmi nad 95 odstotki pozitivnih odgovorov.

Najina domneva, da bo večina anketirancev kot primere angleških besed, ki jih uporabljajo v vsakdanjem življenju, navajala zelo znane in pogoste izraze, kot sta »full« in »cool«, je bila prav tako točna. Gre za besede, ki jih slišimo celo iz ust

starejših ljudi, odraslih, kar pomeni, da so že dodobra sprejete med vsemi govorniki slovenskega jezika. Ali jih uporabljamo ali ne, pa je naša lastna odločitev.

Pri najini zadnji predpostavki, da mladostniki angleške besede uporabljajo zato, ker se tako počutijo bolj sprejete v družbi in pomembnejše, pa nisva imeli prav. Najpogostejši odgovor, ki sva ga dobili, je bil namreč, da se angleščina pač lepše sliši in da jo zato tudi pogosteje uporabljajo.

Ob zaključku najinega dela sva zelo veseli, da sva si izbrali to temo, saj sva se med raziskovanjem veliko naučili. Spoznali sva veliko novih stvari, stvari, ki naju bodo od zdaj naprej spremljale na najini poti in ki bi jih drugače verjetno nikoli ne spoznali. Vsaj ne še tako hitro. Delo naju je veselilo in zabavalo in upava, da bo plod najinega dela vseč še komu. Tema, ki sva si jo izbrali, je vse prej kot preprosta in kot taka ponuja nešteto priložnosti in možnosti za raziskovalce v bodoče. Želiva si, da bi se še kdo odločil za podobno temo in komu zastavil še kakšno vprašanje, ki ga me dve nisva uspeli.

ANKETNI VPRAŠALNIK

III. OŠ Celje
Vodnikova 4
3000 Celje

Raziskovalna naloga

ANKETNI VPRAŠALNIK

Navodila za izpolnjevanje vprašalnika

Draga/i prijateljica/prijatelj!

Prosiva te da, pred izpolnjevanjem vprašalnika, prebereš spodnja navodila.

Večina vprašanj v anketi je izbirnega tipa. Praviloma pri vsakem vprašanju označiš **en sam odgovor**. Odgovore, ki se vam zdijo najbližji, preprosto **obkrožiš** ali **označiš s križcem**. V primeru, da vprašanje ne vsebuje odgovora, ki ti ustreza, prosiva, da svoj **odgovor vpišeš** v rubriko **drugo**.

Pri vprašanjih odprtega tipa svoj odgovor **vpišeš** v za to predvideni prostor.

V primeru, ko je na vprašanje možno izbrati več odgovorov, je to pri vprašanju **posebej navedeno**.

Prosimo, da zdaj pričneš z izpolnjevanjem vprašalnika. Za sodelovanje se že vnaprej zahvaljujemo!

I. Splošni podatki

Spol: M / Ž

Starost: _____

Šola: _____

1. Kako dolgo se že učiš angleški jezik?

Angleški jezik se učim _____ let.

2. Ali je angleščina tvoj prvi tuj jezik?

a - da b - ne

3. Si se angleščine učil/a tudi izven šole?

a - da b - ne

Če si se, kje? (več možnih odgovorov)

a - jezikovni tečaj doma b - jezikovni tečaj v tujini c - au pair v tujini

d - individualno delo e - privatne inštrukcije f - _____ (drugo)

4. Ali tvoja starša govorita angleško?

a - da b - ne

5. Kako bi ocenil svoje znanje angleščine od 1 do 5?

a - bralno razumevanje: _____ b - slušno razumevanje: _____

c - pisno sporočanje: _____ d - govorno sporočanje: _____

II. Uporaba angleščine izven šole

1. Kolikokrat tedensko uporabljaš angleščino izven šole?

a - enkrat do dvakrat b - trikrat do štirikrat c - petkrat do šestkrat

d - vsak dan

2. S kom si v družbi, ko uporabljaš angleščino izven šole? (več možnih odgovorov)

- a - sam/a
- b - s prijatelji
- c - z družino
- č - s tujci
- d - drugo: _____

3. Na kakšen način se sporazumevaš v angleščini?

- a - s pomočjo računalnika (MSN, elektronska pošta, ipd.)
- b - neposredno (osebni pogovor)
- c - po telefonu ali mobitelu
- d - s pisanjem pisem
- e - drugo: _____

4. Ali v svoj pogovor vključuješ posamezne angleške besede oziroma povedi?

- a - da
- b - ne

Kakšne vrste besed vključuješ? (več možnih odgovorov)

- a - dele/cele povedi
- b - citate
- c - psovke
- d - slengizme (npr. cool, full, ipd.)
- e - drugo: _____

5. Naštej nekaj najpogostejših angleških besed, ki jih uporabljaš.

6. Ali se ti je že zgodilo, da si nekaj povedal/a v angleščini, čeprav bi to lahko storil/a v slovenščini?

- a - da
- b - ne

Če da, zakaj? (več možnih odgovorov)

- a - ker se v angleščini lepše sliši
- b - ker sem tako bolj trendovski
- c - ker sem nekaj citiral/a
- č - ker ne poznam ustreznega slovenskega prevoda
- d - ker je angleščina na splošno lepša
- e - ker sem tako pametnejši/a
- f - ker drugi to pričakujejo od mene
- g - ker se angleško lažje izrazim
- h - drugo: _____

7. Bi si upal/a trditi, da si na določenih področjih bolj podkovan/a v angleščini kot slovenščini??

- a - da
- b - ne

Če da, katera so ta področja? (več možnih odgovorov)

- a - računalništvo
- b - tehnologija
- c - jezikoslovje
- č - književnost
- d - moda
- e - svet filma in glasbe
- f - umetnost
- g - šport
- h - drugo: _____

III: Angleščina in tvoja prihodnost

1. Meniš, da te bo angleščina spremljala celo tvoje življenje??

- a - da
- b - ne

Če da, kje? (več možnih odgovorov)

- a - v službi
- b - doma v družinskem krogu
- c - v družabnem življenju
- č - angleščina mi bo zgolj v zabavo
- d - na potovanjih
- e - drugo: _____

2. Meniš, da ti bo angleščina pripomogla k doseganju svojih ciljev in izpolnjevanju tvojih ambicij?

a - da b - ne

3. Meniš, da ti bo angleščina življenje tudi olajšala?

a - da b - ne

4. Misliš, da bi lahko bil bolj uspešen, če bi tvoj materni jezik bila angleščina in ne slovenščina?

a - da b - ne

Če da, zakaj?

5. Meniš, da ima slovenščina kot jezik še prihodnost?

a - da b - ne

ZA TVOJE SODELOVANJE IN ODGOVORE SE TI NAJLEPŠE ZAHVALJUJEVA!

VIRI

Jože Toporišič: Slovenska slovnica (Maribor, Založba obzorja, 1984)

Ana Jud: Mega ni več v offu (Ljubljana, Delo revije, revija Mladina 18/2001)

Alenka Stepišnik: Fraze v srednješolskem slengu (Celje, raziskovalna naloga, 1993)

Tatjana Sitar: Sleng med mladimi v celjski regiji (Celje, raziskovalna naloga, 1994)

Tanja Čajavec: Extra špreha v višjih mučilnicah (Celje, raziskovalna naloga, 1993)

Katja Vidmar: Anglizmi v slovenskem slengu (Celje, raziskovalna naloga, 1990)

Katarina Kavkler: Ta šola je »ful« zaštekana (Celje, raziskovalna naloga, 1991)

Urška Kolar: English everywhere? (Celje, raziskovalna naloga, 1991)

http://sl.wikipedia.org/wiki/Internetni_sleng